

Народна библиотека "Бранко Радичевић"
О Ц А Ц И

Жељезничка 30

025/5743-179

biljabiblioteka@gmail.com

Број: /2025.

Дана: 30.01.2025.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „БРАНКО РАДИЧЕВУЋ“ СА МУЗЕЈСКОМ ЈЕДИНИЦОМ СА ПЛАНИРАНИМ ЗАДАЦИМА ЗА 2024. ГОДИНУ И АНАЛИЗА ОСТВАРЕЊА

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Радници Народне библиотеке «Бранко Радичевић» и Музејске јединице у Оџацима су у протеклом периоду радили на извршавању послова и радних задатака у складу са програмом и планом рада установе и према одредбама Народна библиотека остварује своју делатност у оквиру јединственог библиотечко-информационог система у Републици, у складу са Законом о библиотечној делатности, Законом о културним добрима и савременим методама и достигнућима у библиотечарству, музеологији, археологији, историји и етнологији.

Сви библиотечки огранци и Музејска јединица у Оџацима су своју основну функцију редовно обављали и радили током целе године, према Плану за 2024. годину, усвојеном од Управног одбора.

ПОПУЊАВАЊЕ ФОНДОВА

Народна библиотека Србије израдила је предлог набавке књига и периодике у јавним библиотекама Републике Србије. Према стандардима за јавне библиотеке у Републици Србији за оџачку библиотеку предвиђена је набавка од 3.500 књига и 30 наслова домаће периодике,

Према библиотечким стандардима наша Библиотека треба да има минимум 2 књиге по становнику (сада је 3,7).

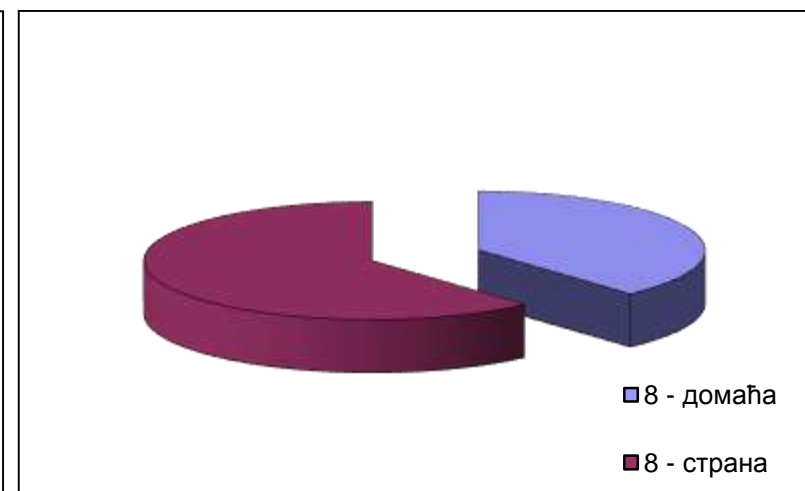
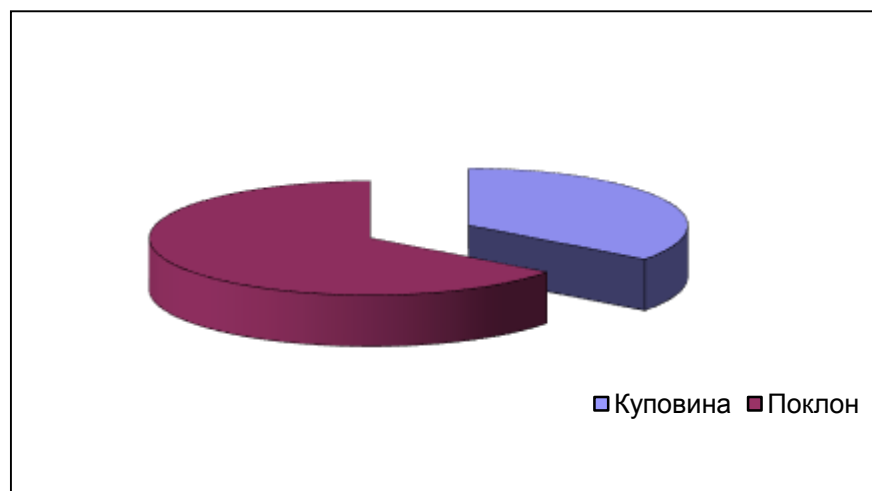
Током године Библиотека је добијала 4 дневна листа и 21 часопис (Оџаци 2 дневна листа, Каравуково 2 дневна листа) Богојево 1 часопис, Дечије одељење 3 часописа и одељење одраслих у Оџацима 9 часописа, огранак у Дeroњама, Бачком Брестовцу, Бачком Грачацу, Лалићу, Богојеву, Српском Милетићу, Каравукову, Раткову, добијали су по 1 часопис – Пољопривредни лист). Периодична публикација обухвата књижевност, природне и друштвене науке и уметност.

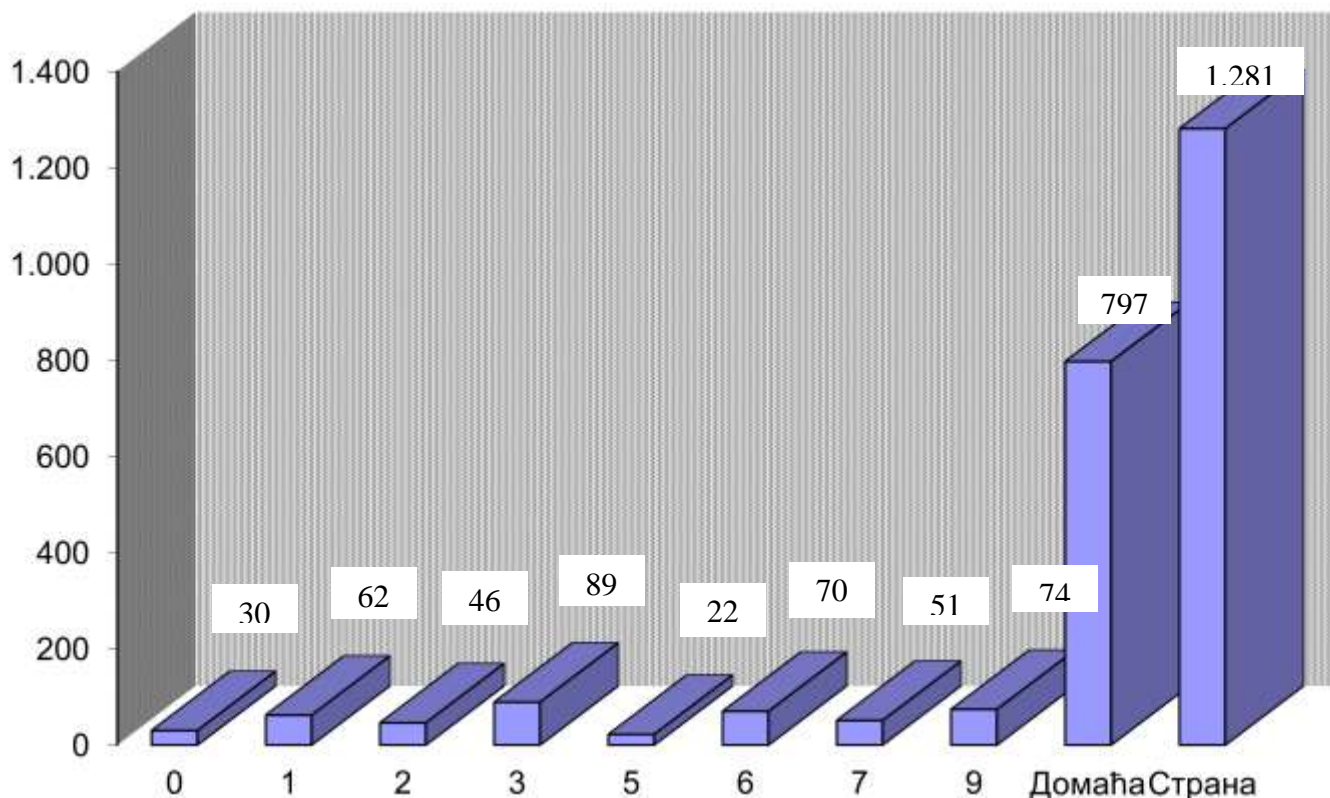
СТРУКТУРА ПРИНОВЉЕНОГ ФОНДА

Овогодишња набавка књига за нашу библиотеку је очекивана. Издвојена су средства буџета, средства Покрајинског секретаријата, откуп Министарства културе и донације. Укупно у Библиотеку се слило 2.522 књиге, што значи да се укупан фонд увећао за 2,79 % .

Огранак	КУПО-ВИНА		ПОКЛОН								УКУПНО		Стручна литература									Књижевност			Деје књиге
	ком	вредн.	Издавача	Грађана	Министарс.	Замена изг.	аутора	Институција	ком	вредност	ком (куп+покл)	вредност	0	1	2	3	5	6	7	9	Укупно	Домаћа	Страна	Укупно	
Оџаци	261	256.263	32	68	135	199	21	0	455	431.103	716	687.366	9	31	10	39	1	24	15	32	161	233	322	555	0
Дечије	113	86.984	0	16	85	91	0	0	192	131.946	305	218.930	6	2	2	13	5	7	8	12	55	122	128	250	305
Лалић	64	32.868	2	8	36	20	1	0	67	62.765	131	95.633	0	2	5	4	1	3	7	2	24	31	76	107	31
Богојево	49	22.827	2	11	61	34	1	0	109	104.346	158	127.173	5	2	9	4	4	4	3	1	32	41	85	126	51
Каравук	74	40.837	2	17	42	39	1	0	101	65.890	175	106.727	1	1	3	2	2	3	3	1	16	56	103	159	45
С. Миле	70	36.374	2	0	38	34	1	0	75	56.913	145	93.287	1	4	2	1	2	4	0	1	15	43	87	130	34
Б. Брест	95	57.040	2	1	42	22	1	0	68	51.045	163	108.085	1	3	3	4	1	2	0	0	14	53	96	149	36
Б. Грача	70	37.030	2	14	47	31	1	0	95	73.196	165	110.226	0	5	4	4	1	4	1	2	21	58	86	144	48
Дероње	76	40.920	2	24	36	35	1	0	98	91.673	174	132.593	0	4	3	7	0	5	7	3	29	53	92	145	51
Ратково	15	11.475	2	184	32	27	1	129	375	217.435	390	228.910	7	8	5	11	5	14	7	20	77	107	206	313	83
Укупно:	887	622.618	48	343	554	532	29	129	1.635	1.286.312	2.522	1.908.930	30	62	46	89	22	70	51	74	444	797	1.281	2.078	684

Куповина 35,17 %
 Поклон 64,83 %
 8 - домаћа 38,35 %
 8 - страна 61,65 %

ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Набављени библиотечки материјал је стручно обрађен (каталошки опис, упис у књигу инвентара, евиденција у публикацији и електронска обрада).

Настављена је обрада књижне грађе у електронском каталогу WINISIS.

Све књиге које су купљене током године, на Сајму књига и које су добијене као поклон Министарства културе Србије и Покрајинског секретаријата за културу и оне које су поклон читаоца, ушле су у електронски каталог.

СТАЊЕ У ФОНДУ

Огранак	Стање 31.12.2023.	приновљено	расходовано	Стање 31.12.2024.
Оџаци	27.202	716	0	27.918
Дечије	8.537	305	0	8.842
Лалић	6.803	131	0	6.934
Богојево	6.470	158	0	6.628
Каравуково	6.205	175	0	6.380
С. Милетић	6.881	145	0	7.026
Б. Брестовац	7.553	163	54	7.662
Б. Грачац	6.902	165	0	7.067
Дероње	5.143	174	0	5.317
Ратково	8.721	390	0	9.111
Укупно:	90.417	2.522	54	92.885

Приновљене књиге по језицима

на језику :	Српском	Мађарском	Словачком	Укупно
Оџаци	716			716
Дечје	305			305
Лалић	130		1	131
Богојево	148	10		158
Каравуково	175			175
С. Милетић	145			145
Б. Брестовац	163			163
Б. Грачац	165			165
Дероње	174			174
Ратково	390			390
Укупно :	2.511	10	1	2.522

КОРИСНИЦИ БИБЛИОТЕЧКИХ УСЛУГА

Акција бесплатног учлањивања ученика првог разреда основних школа и ове године је спроведена на целој територији општине Оџаци.

Сви огранци и централно дечије одељење у Оџацима учлањују **предшколце и ученике првог разреда** бесплатно. Такође поводом **Међународног дана старијих особа** посвећена је недеља у октобру под називом **65 – плус** свим особама наше општине овог годишта зарад бесплатног учлањења.

Можемо слободно констатовати да смо задовољни бројем читаоца који користе услуге библиотека, како у огранцима тако и у Оџацима.

БРОЈ ЧЛАНОВА

	Деца 14 год.	Средњош	Студенти	Запослени	Пензионери	Остали	Збир
Оџаци	0	214	49	421	262	269	1.215
Дечје	562	0	0	0	0	0	562
Каравуково	92	17	11	81	72	29	302
Лалић	64	14	7	63	39	36	223
Ратково	81	19	9	87	69	49	314
С. Милетић	84	19	8	51	19	21	202
Б. Грачац	92	7	6	64	28	14	211
Б. Брестовац	89	15	7	62	24	19	216
Дероње	131	6	8	42	11	18	216
Богојево	41	7	5	69	36	39	197
УКУПНО :	1.236	318	110	940	560	494	3.658

Од укупног броја становника општине је 14,67 % активних чланова библиотеке. У Оџацима је активних читалаца 16,07 % .

КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Библиотечки материјал читаоци могу да користе у Библиотеци и ван ње (позајмљивање на одређено време).

Остварено је 40.474 прочитаних књига, што је задовољавајући обрт фонда.

	0	1	2	3	5	6	7	8	8-деч	9	Збир
Озаци	419	446	180	201	48	86	482	14.821		698	17.381
Дечје	198	29	9	7	6	11	79	342	5.899	51	6.631
Каравуково	121	19	15	23	9	9	19	1.211	789	46	2.261
Лалић	91	17	7	19	9	14	21	791	782	49	1.800
Ратково	121	24	14	9	4	9	36	1.491	819	53	2.580
С. Милетић	105	25	13	9	11	12	29	1.103	712	41	2.060
Б. Грачац	103	21	9	26	8	7	11	792	741	56	1.774
Б. Брестовац	101	42	9	11	90	21	36	1.102	1.012	43	2.467
Дероње	92	23	19	9	14	11	62	399	911	63	1.603
Богојево	91	32	19	11	9	16	21	839	812	67	1.917
УКУПНО :	1.442	678	294	325	208	196	796	22.891	12.477	1.167	40.474

Посебно је вођена статистика посете Библиотекама, корисника новина и интернета.

ПОСЕТЕ

	Деца 14 год.	Средњош	Студенти	Радници	Пензионери	Остали	Збир
Озаци	0	1.811	426	8.102	2.119	1.642	14.100
Дечје	4.921						4.921
Каравуково	781	202	31	1.211	1.809	401	4.435
Лалић	411	31	19	292	169	226	1.148
Ратково	701	72	31	1.104	292	198	2.398
С. Милетић	998	132	41	399	78	211	1.859
Б. Грачац	521	36	16	302	51	162	1.088
Б. Брестовац	501	36	19	407	102	198	1.263
Дероње	892	31	9	214	39	19	1.204
Богојево	601	9	9	252	143	99	1.113
УКУПНО :	10.327	2.360	601	12.283	4.802	3.156	33.529

КОРИСНИЦИ НОВИНА

	Деца 14 год	Средњош	Студенти	Запослени	Пензионери	Остали	Збир
Оџаци	0	15	9	62	325	49	460
Дечје	131						131
Каравуково	13	4	9	111	391	56	584
Лалић	29	7	4	9	29	18	96
Ратково	69	14	7	11	27	19	147
С. Милетић	97						97
Б. Грачац	76						76
Б. Брестовац	78						78
Дероње	89						89
Богојево	63	3	5	9	21	14	115
УКУПНО :	645	40	29	193	772	142	1.873

КОРИСНИЦИ ИНТЕРНЕТА

	Деца 14 год.	Средњош	Студенти	Запослени	Пензионери	Остали	Збир
Оџаци	0	6	8	11	19	15	59
Дечје	29						29
Каравуково	12	3	1	9	11	6	42
Лалић	12	4	0	9	11	10	46
Ратково	17	3	3	14	9	5	51
С. Милетић	11	2	3	7	11	5	39
Б. Грачац	27	0	0	5	7	9	48
Б. Брестовац	14	4	3	11	15	4	51
Дероње	31	0	0	11	3	4	49
Богојево	24	4	3	9	11	7	58
УКУПНО :	177	26	21	86	97	65	472

АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ 2022.

Врста активности	Број	Број посетиоца по сусрету
гостовања	9	Од 35 до 50
изложбе	26	Од 30 до 70
предавања	13	Од 20 до 40
остало	22	Од 40 до 70
рад са децом и одраслима	48	Од 25 до 50
Књижевни сусрети и промоције књига	5	Од 20 до 40
Укупно :	123	Просечно 40 посетиоца по манифестацији

РАД СА ДЕЦОМ И ОДРАСЛИМА

Почетак године обележен је учлањивањем предшколаца и ђака првака за које се традиционално припрема пригодан дочек и програм. Ова акција је извршена такође и у свим сеоским библиотекама.

СВЕТОСАВСКИ КЊИЖЕВНИ КОНКУРС

У јануару 2024. године Народна библиотека „Бранко Радичевић“ расписала је 9. светосавски књижевни конкурс. Тема конкурса била је „Свети Сава (Живот и дело, Школска слава, Светосавска свечаност...)“.

На конкурс се јавило 48 учесника - 28 одраслих и 9 аутора у конкуренцији до 15 година. Било је укупно 57 радова (поетских и прозни), тј. 39 у конкуренцији одраслих и 18 у конкуренцији млађих од 15 година. Радови су пристигли из 20-так места - из Сомбора, Зрењанина, Суботице, Београда, Шапца, Земуна, Ниша, Новог Београда, Кикинде, Фекетића, Зајечара, Јагодине, Краљева, Врбаса, Сокобање, Раче, Смедерева, Крушевца, Власотинца, и Оџака.

Жири, у саставу Марија Хорват и Јован Јеркић, професори српског језика и књижевности који су био председник и библиотекар, одлучујући усаглашено и једногласно, изабрао је најуспешнија радове.

Резултати конкурса:

ПОЕЗИЈА - награда: **Нада Њрсеновић** (Сомбор)

Похвале жирија: - **Вук Дреновац** (Нови Београд)

КРАТКА ПРОЗНА ФОРМА - награда: **Бранко Брека**(Нови Сад)

Похвала жирија: - **сандра Анђелков** (Власотинце)

ПОЕЗИЈА (конкуренција млађих од 15 година) - награда: **Александра Цветановић** (Кикинда)

Похвале жирија: - **Аља Мандић** (Кљажевац)

"Хајде да читамо заједно"

Од свих улога које једна библиотека има, можда је најважнија, стицање и одржавање навике читања код деце и младих. Одељење дечје библиотеке "Бранко Радичевић " од 2016. године одржава акцију **"Хајде да читамо заједно"** са предшколцима и првацима. Касније је, због добре праксе коју је акција имала и на основу најновијих истраживања која сведоче да се прави читалац ствара у узрасту од 3 до 5 година, настала радионица "Упознај се с књигом".

Библиотека Бранко Радичевић угостила је групу Рибице из дечјег вртића Полетарац из Оџака. Они су библиотеци поклонили цртеже поводом овог радосног дана, док су их библиотекар радо услуживали књигама и заједно са њима читали. У оквиру овог програма за најчитанију књигу овог месеца сусрета изабрана је књига: "Диносауруси".

Дан државности – обележен у свим библиотекама и Музејској јединици

Дан државности Републике Србије празнује се 15. и 16. фебруара, као дан почетка Првог српског устанка и дан кад је Српска држава добила свој први модерни устав.

Српска државност зачета је у Оршцу, месту одакле је Карађорђе Петровић покренуо српске кнезове и рају, и укључио их у власт Правитељствујушчег совјета који је трајао колико и сам Устанак. Током рада Устаничке управе, власт свих назадних турских институција је суспендована. Нажалост, Устанак је завршио поразом нове власти. Ипак, идеја о независној српској држави је победила све касније политичке поделе.

Први српски устанак

Током 19. века, Балканско полуострво представљало је арену у којој су се сукобљавале велике свестке империје. Велики део Балкана био је под владавином Отоманске империје. Оно што је уједињавало балканске народе била је жеља за слободом и независношћу од Отоманске царевине. Становништво тадашњег Београдског пашалука, је међу првима на Балкану одлучило да своју слободу оствари борбом и да једном за сва времена стане на пут злочинима које су вршили намештеници турских султана и побуњени јањичари.

Први српски устанак био је опште-народни покрет. Водили су га виђенији Срби из Београдског пашалука, а снагу му је давао народ, који је стао иза вожда Карађорђа и осталих устаничких првака. Устанак је почео на Сретење 1804. године и већ до краја године од јањичара је ослобођен велики део Београдског пашалука и установљена је нова Народна власт. Нови поредак је успешно брањен током следећих неколико година, маестралним маневрисањем и храброшћу у биткама на Иванковцу, Мишару и Делиграду и током опсаде и ослобођења Београда. Власт у Устаничкој држави спроводио је Правитељствујушчи совјет и он представља прву српску нововековну државотворну институцију. Совјет је организовао судове, школе, војску и полицију у ослобођеним нахијама и бавио се спољно-политичким питањима. Попечитељи (министри) у Правитељствујушчем совјету били су неки од најистакнутијих и најобразованијих Срба тог доба, укључујући и Доситеја Обрадовића, Јакова Ненадовића и Ивана Југовића.

Устанак је сломљен 1813. године. После њега је Отоманска власт успоставила нови поредак, а све устаничке институције су распуштене. Ипак, Први српски устанак означио је велику прекретницу у историји српског народа и он представља прву националну револуцију на Балканском полуострву. Његове слободарске тековине памтимо и данас.

Сретењски устав

Скоро 23 године после слома Првог српског устанка донет је први устав Кнежевине Србије. За време владавине кнеза Милош Обреновића, Кнежевина Србија је покушавала да се што више удаљи од Осмалијског феудалног наслеђа и уђе у круг развијених европских држава. Сретењски устав је био производ управо тих тежњи.

Устав је написао Димитрије Давидовић, учени Србин из Земуна (који је тад био део Хабзбургшке монархије). Овај документ је власт у Кнежевини Србији поделио на 3 органа власти: Кнеза, Државни совјет и Народну скупштину. С' обзиром да је један од циљева доношења устава био да се ограничи власт кнеза Милоша.

Бачки Брестовац

Поводом обележавања великог националног празника Сретења - Дана државности и уставности у огранку Народне библиотеке „Б.Радицевић“ у **Бачком Брестовцу и Српском Милетићу** је одржан јавни час.

Библиотеку су посетили ученици осмог разреда ОС „Никола Тесла“ са њиховом разредном Тијаном Огњеновић, наставницом српског језика. Библиотекарка Сузана Рајачић је том приликом са ученицима је наставила сарадњу о поменутом празнику која је започета прошле године. У **Српском Милетићу** настава била са наставницом српског језика.

У Народној библиотеци Бранко Радичевић у **Оџацима, Каравукову и Раткову** 12. фебруара је отворена тематска изложба под називом Сретење – верски празник и Дан државности Србије. Поставка садржи текстове и фотографије везане за Први српски устанак, Сретење као црквени празник и опште информације о Сретењском уставу.

Ово је само један од садржаја који је током ове недеље Народна библиотека посветила обележавању великог националног празника у знак сећања на 15. фебруар 1804. године када је на верски празник Сретење, под вођством Ђорђа Петровића Карађорђа у Орашцу почео Први српски устанак за ослобођење од вишевековног робства под Турцима.

На исти дан 1835. године, на Великој народној скупштини у Крагујевцу, проглашен је први Устав Србије, познат као Сретењски устав, који је означио почетак савремене српске државности.

Значај овог датума и празника је велики због тога што су тада направљени први кораци према самосталности српске државе и кроз ову поставку смо хтели да укажемо на важност Сретењског устава који је био један од првих грађанских устава у Европи.

Бачки Грачац

Народна библиотека „Бранко Радичевић“ огранак у Бачком Грачацу сваке године у просторијама библиотеке обележава Дан државности Републике Србије који се слави 15. и 16. фебруара на православни празник Сретење. Овај дан симболизује борбу за независност и слободу српског народа. У просторијама библиотеке постављена је изложба коју ђаци сваки дан могу да посете.

Дероње

Током година обележавања Сретењског устава, посетиоци наше библиотеке били су у могућности да се упознају са самим Уставом, како његовим некадашњим изгледом тако и садржајем; са историјски значајним догађајима који су обележили историју и борбу нашег народа за ослобођење, а који су везани за овај празник; са фотографијама наоружања и униформи коришћених у тим прекретницама наше историје, али се никада до сада нисмо осврнули на сам црквени празник Сретење Господње, шта он заправо представља и који су се то све значајни догађаји за нашу земљу дешавали управо на овај дан.

Ове године осврћемо се на СРЕТЕЊЕ ГОСПОДЊЕ.

Богојево

У Народној библиотеци "Бранко Радичевић", огранак у Богојеву, и ове године обележава се Дан државности Србије и Сретење - верски празник.

Тематска изложба садржи фотографије и текстове са важним датумима и учесницима, који су обележили историју, историјске чињенице везане за Први српски устанак, опште информације о Сретењском уставу, Збору у Орашцу, Сретењу и о Дану државности Србије.

Чланови библиотеке и сви заинтересовани могу да погледају изложбу и да се упознају са важним историјским догађајима.

A hódsági Nemzetközi könyvtár gombosi kirendeltsége hagyományosan megünnepli Szerbia államiságának napját.

Kiállítás keretében megtekinthetők fénykepek, történelmi tények, érdekes adatok a résztvevőkről, akik meghatározták a történelmet, fontos dátumok és adatok: Az első szerb felkelésről, Orasaci nagygyűlésről, Az első szerb alkotmányról, a Találkozásról (Gyertyaszentelő Boldogasszony), valamint Szerbia államiságának napjáról.

A könyvtár tagjai és minden érdeklődő megtekintheti a kiállítást és megismerkedhet azokkal a jelentős eseményekkel, amelyek meghatározták a történelmet.

Каравуково

Изложба- текст изложбе

-Дан државности или Сретење обележава се 15. и 16. фебруара, а представља и празнује се као један је од најважнијих датума у српској историји. Установљен је на дан кад је у Орашцу 1804. године подигнут Први српски устанак. У српској историји је то од велике важности, јер се сматра почетком стварања модерне српске државе.

-Обележава се и као дан кад је почела Српска револуција, али и као Дан уставности Србије, јер је 1835. године тада потврђен први Устав Кнежевине Србије, тзв. Сретењски устав.

-Устав је у састављен у време владавине кнез Милоша Обреновића, а власт је подељена на: законодавну, извршну и судску. Власт су тако чинили: кнез, државни совјет и народна скупштина.

-Уставом су укинута робовласнички односи, као и феудализам.

-Уставом су такође прокламоване слободе грађана, неприкосновеност личности, као и равноправност грађана.

-Он је донет од стране Велике народне скупштине и потврђен од стране кнез Милоша Обреновића, међутим након непуна два месеца је суспендован од стране тадашњих великих држава.

-Упркос томе, он је један од најважнијих аката новог века у стварању модерне српске државе.

-Захваљујући њему, започеће **стварање једне савремене државе** усмерене ка просперитету и слободи, што ће представљати одлику великих друштава новог века.

Лалић

Поводом Дана државности Народна библиотека Бранко Радичевић, огранак Лалић приредила је пригодну изложбу. Посетиоци су могли да сазнају податке о верском празнику Сретењу Господњем, Првом српском устанку као и о Сретењском уставу из 1835. године. Искористивши празнични дан, одржана је и презентација на тему „Развој писма“. Кроз слике и објашњења приказан је развој писма и писмености од праисторије до данас, истичући најважније моменте за развој писма кроз историју.

Новинарска секција

Циљ рада новинарске секције је развој нових вештина и способности ученика, овладавање новим знањима, развијање аналитичког и критичког мишљења. Током рада у новинарској секцији, ученици ће научити да самостално обављају задатке и да критички посматрају теме о којима пишу. Један од циљева секције је и да се развије ученичка машта и оригиналност и унапреди тимски рад.

Време реализације Активности Начин Реализације Носиоци Реализације септембар - Уводни разговори о концепцији и садржају рада секције, - Иницијални састанак ученика заинтересованих за рад у секцији. разговор, анкета чланови новинарске секције, васпитачи/ руководиоци секције октобар - Формирање секције (на основу интересовања и личног опредељења), - Планирање рада секције. Посета Сајма књига у Београду, - Сарадња са Инфо секцијом. метода вођења, размена информација, упућивање чланови новинарске секције, васпитачи/ руководиоци секције новембар - Упознавање са основним облицима новинарског изражавања (вест, извештај, репортажа), - Проналажење и уочавање новинарског изражавања у дневним новинама, - Анализа актуелних догађаја. - Сарадња са литерарном и ликовном секцијом. - Свети Сава као инспирација, праћење и извештавање о свим активностима које су везане за прославу. - март - Праћење и обрада актуелних догађаја. - Посета Сајма образовања и запошљавања. Инфо секција ће функционисати самостално.

Рад Инфо секције подразумева тимски рад, пре свега библиотекара и васпитача, али и педагога, самих ученика и других запослених. Инфо секција је замишљена као вид ажурирања информација на дневном нивоу или недељном, у зависности од актуелних дешавања. Инфо секција је током прошле године дала велики допринос раду новинарске секције, јер су се кроз форму кратких вести и обавештења, нове информације преносиле до ученика, васпитача и других запослених, све у циљу што боље афирмације библиотеке и музеја. Избор чланова секције за награђивање. *Задаци:*

1. припремање и израда разних врста новинских натписа (вест, извештај, интервју);
2. уређивање новина (основни принципи израде новина, избор и распоред материјала; уређивање, прелом текста, лектура и коректура);
3. организовање сусрета са истакнутим писцима или новинарима и посета одабраним редакцијама;

4. сарадња са програмерском и веб секцијом, секцијом креативног писања и читања, преводилачким секцијама страних језика, историјском и ликовном секцијом.

БИБЛИОТЕКА У РАТКОВУ, КАРАВУКОВУ И ЛАЛИЋУ ПОДРЖАЛА АКЦИЈУ "ЧИТАЈ ГЛАСНО"

У библиотеци "Бранко Радицевић", огранак у Раткову, подрзана је акција Друштва сколских библиотекара Србије поводом обележавања Дана матерњег језика, 21. фебруара.

Циљ ове заједнице активности "Читај гласно" са ОШ „Ратко Павловић Чићко“, јесте подстицање читања као и неговања матерњег језика.

Гласно читање су отпоцели ученици нижег школског узраста са учитељицом Анком Черан, као и библиотекарком Снежаном Обрадовић, чији су гости били.

Почело је у 11.55, што би симболично представљало крајње време да се окренемо неговању матерњег језика, књиге и културе уопште. Поводом Националног дана књиге, ученици III. разреда, читали су омиљене књиге, стихове. Читање је симболично поцело у 5 до 12, сто представља крајње време да се окренемо неговању књиге и културе уопште. Слоган "Читај гласно, мисли јасно"!!! Библиотека у Раткову

Дероње

Последњих десетак година врше се разне реформе у оквиру школског система. Циљ реформи је да се деци олакша савладавање школског градива и повећа заинтересованост за школу. Велике реформе рађене су нарочито у нижим разредима основне школе, с нагласком на први разред. Одговор на питање да ли су промене у оквиру школског система заиста олакшале школски живот и рад или не могу да дају једино најважнији актери школског система, а то су деца. Зато се у овом раду разматра како ученици првог разреда основне школе доживљавају захтеве које пред њих поставља школски систем. У истраживању је учествовало укупно 14 ученика, распоређених у четири одељења првог разреда. Приликом приказа резултата истраживања дата је дескриптивна статистика за компарацију дечије преференције школе или вртића, учесталости пружања помоћи деци од стране старијих приликом израде домаћих задатака и доживљаја првака добрих и лоших страна школе. На основу добијених резултата може се тврдити да су се прваци до краја првог полугодишта добро прилагодили захтевима које пред њих поставља школа, као и

да постоји спремност родитеља да им олакшају ту адаптацију, пружањем подршке и помоћи приликом испуњавања школских обавеза. Међутим, резултати такође показују да пред школама је озбиљан задатак у раду на превенцији насиља у школи.

У ОШ "Вук Караџић" Дeroње 16.10.2024. одржана је радионица под називом "**Конфликти и шта с њима**" у сарадњи са учитељицом Исидором Златковић.

Учествовали су ученици III разреда. Упознали су се са другарима Јованом, Ђолетом, Јеленом и Милицом и њиховим проблемима у школи. Представљене су им две конфликтне ситуације које су они требали да разреше на што бољи начин. Деца су била веома комуникативна и активна. Изузетно успешно су разрешили обе ситуације без помоћи и сугерисања учитељице и библиотекарa.

Поводом **Националног дана књиге**, 28. фебруара седми пут по реду, ђаци од 2. до 8. разреда ОШ "Вук Караџић" у Дeroњана обележили су овај дан читајући своје омиљене текстове пред својим другсрима и наставним особљем школе. Читали су на **српском, ромском и енглеском** језику.

Српски Милетић

Просторије библиотеке посетили су предшколци из ПУ "Цврчак" Српски Милетић.

Тема нашег дружења и окупљања су били змајеви и читали смо приче о истима. Књига змајева коју су другари направили у вртићу је остала изложена у библиотеци и доступна је на увид свим грађанима. Такође је била и изложба са парадом костима на тему ЗМАЈ.

Међународни дан књиге и ауторских права, Оџаци, Дероње, Српски Милетић, Ратково, Богојево, Бачки Брестовац, Лалић

Светски дан књиге и ауторских права обележава се 23. априла сваке године. Одлука о обележавању Светског дана књиге и ауторских права донета је на Генералној конференцији УНЕСКО-а одржаној у Паризу 1995. године.

Године 1995, на Генералној конференцији УНЕСКО-а је одлучено да се Светска дан књиге и ауторских права слави на овај датум, јер је тада каталонски фестивал, а и ово је датум годишњице рођења и смрти Вилијама Шекспира, смрти Мигела де Сервантеса, Инке Гарсиласо де ла Вега и Жозепа Пла, рођења Мориса Дрјуона, Владимира Набокова, Мануела Валехо Мехие

У Шпанији је овај дан празник још од 1923. године у част писца Мигела де Сервантеса који је умро на тај дан. Ово је такође и део прославе дана Светог Ђорђа у Каталонији, где је традиција од Средњег века да мушкарци доносе руже својим вољеним, а од 1925. године да жене дају књигу у замену. Половина годишње продаје књига у Каталонији је у ово време са преко 400.000 продатих и размењених примерака за преко 4 милиона ружа.

Поводом обележавања овог дана, наши ученици, Филип Видак, Софија Накарада и Сара Јовичић, направили су презентације у којима су представили занимљивости о овом догађају.

Рај сам одувек замишљао као својеврсну библиотеку – Хорхе Луис Борхес

Добри пријатељи, добре књиге и чиста савест: то је идеалан живот – Марк Твен

Направити библиотеку у кући, значи подарити јој душу– Цицерон

Књига је јединствена, преносива магија – Стивен Кинг

Остати равнодушан према књизи, значи лакомислено осиромашити свој живот – Иво Андрић

Нема књиге а да у њој не може ништа добро да се нађе – Сервантес

Промоција вртића у Богојеву

И ове године је одржана промоција вртића у Богојеву.

Библиотека "Бранко Радичевић" има дугогодишњу сарадњу са вртићем.

Промоција вртића је одличан начин да се промовише значај вртића у заједници и да се посвети пажња раду и успесима дечјег образовања. Сарадња између библиотеке "Бранко Радичевић" и вртића додаје додатну вредност овој промоцији, јача везу између вртића, родитеља и библиотеке, и промовише важност образовања и читања од најранијег узраста.

Óvodai promóció Gomboson

Az idén is promóciót tartottak a gombosi óvodában. A "Branko Radičević" könyvtár hosszú évek óta együttműködik az óvodával. Az óvodapromóció kiváló módja annak, hogy felhívjuk a figyelmet az óvodák fontosságára a közösségben, és hogy figyelmet fordítsunk a gyermekoktatás munkájára és sikereire. A könyvtár és az óvoda közötti együttműködés még több értéket ad ehhez a promócióhoz, erősíti az óvoda, a szülők és a könyvtár közötti kapcsolatot, és elősegíti az oktatás és az olvasás fontosságának népszerűsítését a legfiatalabb korban.

Студенти археологије на пракси у Музејској јединици у Оџацима

Студенти археологије са Филозофског факултета у Београду од 27. септембра налазе се на студентској пракси у Музејској јединици у Оџацима, где раде на обради археолошког материјала у оквиру пројекта професорице Софије Стефановић. Студенти бораве у Оџацима на основу сарадње коју је Музејска јединица успоставила са Филозофским факултетом из Београда и Институтом "Биосенсе" из Новог Сада.

Пројекат "БИРТХ" реализује се на Институту "Биосенсе" и подржан је од стране Европског истраживачког центра (ЕРЦ). Руководилац пројекта је проф. др Софија Стефановић са Одсека за археологију Филозофског факултета у Београду.

У пројекту се истражују људски и животињски скелетни остаци, биљни остаци као и археолошки предмети који потичу са око 300 мезолитских и неолитских локалитета у Србији.

Кроз праксу студенти пролазе све фазе обраде керамике, од прања и паковања, издвајања теренског инвентара, фотографисања и 3Д документовања, што је отприлике комплетна обрада керамике са неког локалитета. С тим да ћемо ми издвојити и неке ситне налазе и животињске кости које ће они обрадити на сличан начин

ЛАЛИЋ

Branko Radičević

Oslava 200 rokov od narodenia známeho básnika BRANKA RADIČEVIĆA....

Úvod:

Branko Radičević (Brod na Sava, 28. marca 1824 – Viedeň, 1. júla 1853) bol srbský romantický básnik.

- Radičević bol spolu s Đurom Daničićom najvernejším stúpencom Vukovej reformy pravopisu srbského jazyka a zavedenia ľudového jazyka do literatúry. Napísal päťdesiatštyri lyrických a sedem epických básní, dva fragmenty epických básní, dvadsaťosem listov a jednu odpoveď na kritiku. Branko Radičević bol popri Jovanovi Jovanovićovi Zmajovi a Lazovi Kostićovi najvýznamnejším básnikom srbského romantizmu. Na pamiatku básnickej tvorby B. Radičevića sa každú jeseň v Stražilove, Sremskom Karlovcí a Novom Sade koná podujatie Brankovo Kolo.

Životopis:

- **Radičević** sa narodil v Brode na Sáve 28. marca 1824. Roku v rodine Todora (Božidar) a Ruže Radičevićových, dcéry bohatého vukovarského obchodníka Janka Mihajlovića. Keďže sa narodil v predvečer svätého Alexia, dostal po ňom meno Alexius. Na druhý deň ho pokrstil krstný otec Janko Božić, brodský občan. Z otcovej strany má Branko svoj pôvod (z Boljevca) k starej srbskej Zete, a tak sa rodina pre turecké násilie presťahovala cez Kotor a Budvu do Slavónie. Pred vydaním svojej prvej knihy si zmenil meno na Branko (poľské meno). Brankov otec Todor bol colníkom, zaoberal sa však aj literatúrou a preložil z nemeckého jazyka Schillerovho Viliama Tella. Branko mal brata Stevana a sestru Amáliu, ktorá zomrela ako dvojročná Matka Ruža (1802-1833) zomrela predčasne na tuberkulózu, keď bol Branko ešte dieťa. Babička z otcovej strany bola Stana narodená Stajčić v Kupinove v roku 1781.

Branko Radičević

- V roku 1830 sa jeho rodina presťahovala do Zemun, kde Branko absolvoval päť ročníkov srbskej (1830-1832) a nemeckej (1832-1835) základnej školy. V roku 1836 sa zapísal na gymnázium v Sremskom Karlovcí. Sremski Karlovci a neďaleké Stražilovo mali veľký vplyv na neskoršie Brankove diela, z ktorých najznámejšia je Študentská rozlúčka, v ktorej vyjadruje želanie, aby tam bol pochovaný. Po absolvovaní šiestich ročníkov v Sremski Karlovcí ukončil siedmy a ôsmy ročník v Temešvári, kam bol jeho otec preložený v roku 1841. Jeho brat Stevan zomrel v Temešvári.
- V roku 1843 sa zapísal na štúdium práva vo Viedni, no po troch rokoch štúdia z fakulty odišiel. Staré priateľstvo Radičevićovcov s Vukom Karadžićom bolo Brankovým najlepším odporúčaním, aby sa pridal do kruhu Vukových spolupracovníkov a priateľov. Keď jeho brat Stevan zomrel, Branko sa spriatelil s ďalším mladým nasledovníkom Vuka, Đurom Daničićom.
- Branko Radičević bol pokračovateľom myšlienok Vuka Karadžića. Napísal svoju zbierku Básne v ľudovom jazyku. Branko Radičević mal veselú povahu a písal predovšetkým ľúbostné a vlastenecké piesne. Keď ochorel, začal písať smutné básne (elégie).

- Branko svoje prvé verše napísal už na gymnáziu v Karlovci a nadšený z Vukových reforiem sa začal intenzívnejšie venovať literárnej tvorbe. Svoju prvú knihu básní vydal vo Viedni v roku 1847 v čistom ľudovom jazyku v duchu modernej európskej romantickej poézie. V tom istom roku vyšiel Vukov preklad Nového zákona, Daničićova Vojna za srbský jazyk a pravopis a Njegošov Gorski vijenac, takže tento rok sa považuje za rok Vukovho neoficiálneho víťazstva.
- Kvôli revolúcii, ktorá zachvátila habsburskú monarchiu, Radičević opustil Viedeň a žil na rôznych miestach v Sreme. Sláva, ktorú mu priniesli prvé piesne, bola veľká aj v Srbskom kniežatstve, kam niekoľkokrát zavítal. V obave, že jeho prítomnosť vyvolá medzi univerzitnou mládežou nepokoje, ho úrady z Belehradu vyhostili.
- V tom čase začal trpieť tuberkulózou. Po návrate do Viedne v roku 1849 sa zapísal na štúdium medicíny, pokúšal sa nájsť pre seba liek, ale naďalej sa venoval literatúre av roku 1851 vydal ďalšiu zbierku básní.
- Radičević zomrel na tuberkulózu 1. júla 1853 vo viedenskej nemocnici, údajne rukou Vukovej manželky Anny. Súčasník Lazar Zaharijević to vo svojich memoároch poprel, Branko zomrel v noci sám. Mal 29 rokov, opitý bol v gréckom kostole a pochovaný bol na viedenskom cintoríne sv. Značka. Jeho otec vydal v roku 1862 posmrtnú zbierku básní.

Miesto narodenia Branka Radičevića v Slavonskom Brode a Dom, v ktorom býval, keď navštevoval Gymnázium v Sremski Karlovci

Pohreb na Stražilove:

- Po jeho predčasnej smrti sa na Branka Radičevića trochu zabudlo, o jeho hrob sa neudržiavali a nestarali sa. Hľadá sa zdroj, medzi Srbmi sa po dvoch desaťročiach začal vytvárať jeho kult. Keď Stevan V. Popović Vacki v roku 1877 uviedol na trh srbský ilustrovaný kalendár Orao, jeho hlavnou témou bol Branko. „Ujo Steva“ teda ako prvý priniesol na verejnosť myšlienku, ktorá by splnila Brankov sľub, že jeho kosti budú prevezené do Karlovcov. K potvrdeniu myšlienky veľkou mierou prispel aj básnik Jovan Jovanović Zmaj svojou štipľavou básňou Brankova túžba, o ktorej informovali takmer všetky srbské noviny. Vtedy sa začala veľká kampaň zbierania darov na prevoz jeho kostí, na dvadsaťte piate výročie jeho smrti. Ale Laza Kostić tomu zabránil, svoju odpoveď Zmajovi zverejnil v piesni Prava Brankova žeja. Tá pieseň, v ktorej bola zmenená posledná vôľa Brankova, odmietla Zmajovi, ako aj ďalším srbským obdivovateľom Brankova pokračovať vo svojej činnosti. Nasledovalo niekoľkoročné nečakané trápenie. V roku 1883 srbský viedenský mládežnícky spolok Zora splnil básnikovo želanie a jeho telesné pozostatky previezli z Viedne do Stražilova. To všetko sa udialo v krátkom čase a v zhone, pretože hrozilo, že pri plánovanom presťahovaní sanmarkovského cintorína sa stratí každá stopa po básnikovi. Viedenská srbská mládež pod predsedníctvom Petara Despotovića začala vo Viedni vec, o sv. Sávy v roku 1883 a slávnostné premiestnenie, najprv vlakom a potom dunajskou loďou Nymph, do Stražilova, bolo ukončené 10. júla toho roku na Brankovskej vis pri Karlovci.

Tvorba:

- S Brankom Radičevićom vstúpili do národnej literatúry po prvý raz piesne s výrazne lyrickými motívmi a náladou. Tie piesne spievali predovšetkým o radosti a kráse mladosti. Napriek tomu písal Radičević väčšinu svojich básní, napríklad Kad mladijah umreti alebo Đački rastanak, ako elégie (smutné básne). Uprostred Vukových polemík s odporcami reformy srbského jazyka Radičevićova prvá zbierka piesní dokázala, že umelecké piesne sa dajú spievať aj v ľudovom jazyku.

- Najznámejším Radičevićovým dielom je báseň Školská rozlúčka, v ktorej spieva o Fruške Gore, školských hrách a žarty. Elégia Kad mladijah umreti, ktorá vyšla po Radičevićovej smrti, patrí k najkrajším elégiám srbskej literatúry, v ktorej básnik predvídal svoju blížiacu sa smrť.
- Okrem lyrických piesní viedla Radičevića aj láska k ľudovej poézii k písaniu epických piesní. Dve epické básne vyšli v roku 1851 ako druhá zbierka básní. Ďalšie nepublikované básne vyšli v zbierke z roku 1862. Branko Radičević vzhliadal predovšetkým k desaťčlennej ľudovej piesni a Georgovi Byronovi, no nepodarilo sa mu vytvoriť vážnejšie umelecké diela, a tak jeho tvorba nedostala sláve jeho lyrických piesní.

Dedičstvo:

- Po Brankovi Radičevićovi sú pomenované námestia v Sremski Karlovcí a Zemun, základná škola vo Vranje, základná škola a ulica v Pančeve, ako aj základná škola v Smedereve a základná škola v Priboji na Lim. V roku 1984 dal postaviť pomník v Slavonskom Brode a po ňom boli pomenované dve školy v Slavonskom Brode.

Niekoľko Brankových piesní bolo upravených na interpretáciu s hudbou. Juhoslovanský a srbský spevák Zdravko Čolić nahrali popový cover Brankovej piesne Mini Karadžić (na pamiatku) pod názvom Pjevam danju, pjevam najku v úprave Kornelija Kovača, pričom pieseň Ukor zazneli v podaní rôznych interpretov, ako Marija Šestić, Mugdim Avdić. Henda, Merima Njegomir, Dušica Bilkić, Nada Mamula, Jadranka Stojaković a ďalší. Jovan Jovanović Zmaj napísal pieseň Brankova túžba. Aleksandar Dejanović nahral tamburovú pieseň na počesť Branka Radičevića.

200 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА БРАНКА РАДИЧЕВИЋ

Бачки Грачац

У просторијама Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ огранак у **Бачком Грачацу** одржан је час из Српског језика посвећен нашем песнику Бранку Радичевићу по ком је наша библиотека и добила име. У питању су ученици петог разреда. Ове године навршава се двеста

година од рођења нашег песника тако да је библиотека право место где ће ученици стећи своја знања о песнику и његом раду. Корелација наставе српског језика и библиотеке у настави има велики значај јер код ученика доводи до стицања знања, вештина и ставова. У току радионице читали смо песме, а на хамеру су ученици исписали све што су знали о животу и раду песника.

Библиотека у Оџацима носи име Бранка Радичевића

У просторији читаонице Народне библиотеке у Оџацима постављена је изложба посвећена Бранку Радичевићу, великом српском песнику епохе романтизма. Бранко Радичевић је својим изузетним стваралаштвом задужио српски народ.

Бранко Радичевић је рођен у Славонском Броду од оца Теодора Радичевића и мајке Руже Михајловић. Имао је сестру Амалију и брата Стевана. Због природе очевог посла, који је био царински службеник, породица Радичевић је неколико пута мењала место боравка. Бранко је живео у многим градовима: Славонском Броду, Вуковару, Земуну, Сремским Карловцима, Темишвару, Бечу.

Основну школу завршава у Земуну, два разреда српске школе и три разреда намачке школе.

1835-1841. године похађа Српску гимназију у Сремским Карловцима у којој се настава одвија на немачком и латинском језику. У том раздобљу пише своје прве песме на немачком језику „Abschied vom Karlowitz „ и „Ode Seiner Exellenz“.

1841-1843. одлази у Темишвар где похађа 7. и 8. Разред гимназије тзв. „филозофију“. У Темишвару је написао своју прву песму на српском језику „Девојка на студенцу“

1843. године одлази у Беч на студије права. Тамо се упознаје са Вуковим кругом сарадника.

1847. године у Бечу у јерменском манастиру је штампана прва књига Бранкових „Песама“. Песме су писане на народном језику и штампане реформисаним Вуковим правописом.

1848-1849. године у време револуције у Аустроугарској Бранко посећује Вуковар, Руму, Земун, Сремске Карловце, Славонски Брод и Београд.

1850. године поново долази у Беч где уписује медицину.

1851. године штампа другу књигу песама у Бечу посвећену кнезу Михајлу.

1853. године умире у Бечу.

1862. Бранков отац Теодор штампа у Темишвару трећу књигу Бранкових „Песама“.

1883. године пренос Бранкових земних остатака на Стражилово, Сремски Карловци.

Бранков отац се бавио књижевношћу. Превео је Шилерову драму „ Вилем Тел“ на српски 1847. У библиотеци Теодора Радичевића било је књига римских, грчких, немачких, италијанских, руских, француских писаца. Бранко је од најранијег детињства био окружен књигама. Зна се доста о утицају немачке културе и поезије на Бранка. Неки критичари кажу да је утицај песника Хајнеа био велики на нашег песника.

Бранкова поезија одише животном радошћу и љубављу. Оно што је ново у Бранковој поезији је њена мелодичност. Најпознатија Бранкова песма је „Ђачки растанак“ у оквиру које се издваја целина „Коло братства“ или „Бранково коло“. Песма „ Мини Караџић у споменицу“ из 1849. године је и данас популарна, као и песма „Укор“ из 1850. године.

Многе културне и просветне институције, као и културно уметничка друштва носе име Бранка Радичевића.

У Сремским Карловцима се ове године педесети пут одржала највећа песничка манифестација у региону „Бранково коло“.

Већ 15 година се одржава културно – духовна манифестација „Бранкови дани у Вуковару“, поред храма Свете Петке на Доброј води. Сваке године се расписује литерарни конкурс „Рујица Радичевић“, за децу основно школског и средњошколског узраста. Најбоље оцењени радови добијају награду „Рујица Радичевић“ названу по песниковој мајци која је рођена у Вуковару.

БОГОЈЕВО

200 година од рођења Бранка Радичевића

У народној библиотеци „Бранко Радичевић“, огранак Богојево, данас смо посветили дан на спомен нашег песника. Ове године се навршава 200 година од рођења Бранка Радичевића.

У ту част, ученици I.a, II.a, III.a и IV.a разреда су посетили библиотеку и донели своје цртеже, који носе назив: Шта ћу бити кад порастем?

Деца су на цртежима приказала своје жеље и испричала, зашто су баш то изабрали и који су им планови за будућност. Имали смо следеће професије: фудбалер, учитељица или пољопривредница, писац, јахачица, учитељица или наставница, глумица, кувар, Youtuber, учитељица и пољопривредник.

Девојчица која жели да постане писац прочитала нам је бајку, коју је она написала.

Сва деца су добила захвалницу и после тога смо се мало почастили и дружили.

Радови су изложени и свако може да их погледа.

Лепо смо се дружили и пуно новог научили.

Branko Radičević költő születésének 200 éves évfordulója

A hódcsági Nemzetközi könyvtár gombosi kirendeltsége ma megünnepelte Branko Radičević szerb romantikus költő születésének 200 éves évfordulóját.

Az évforduló alkalmából a mai napon meglátogatták a könyvtárat a gombosi általános iskola I.a, II.a, III.a és IV.a osztály tanulói. A gyermekek rajzokat hoztak magukkal, amelyek a: Mi leszek, ha nagy leszek? témára készültek.

A gyermekek a rajzokon bemutatták a kívánságaikat és egyenként elmesélték, hogy mik a terveik a jövőre nézve. A következő szakmákat választották: focista, tanító néni vagy mezőgazdász, író, lovas, tanító néni vagy tanárnő, színésznő, szakács, Youtuber, tanító néni és mezőgazdász.

A kislány, aki író szeretne lenni, felolvasott nekünk egy mesét, amit ő maga írt.

Minden gyermek kapott egy emléklapot, utána pedig társalogtunk egy kicsit.

A rajzok kiállítás keretében megtekinthetők.

Jól éreztük magunkat és sok újat tanultunk.

Светски дан дечје књиге

У свету се од 1967. године 2. априла прославља **Светски дан књиге за децу**. Тог дана је 1805. године рођен Ханс Кристијан Андерсен, дански књижевник и прослављени писац за децу. Овај празник се прославља са циљем да се промовише књижевност за децу и читање, као и да се скрене пажња јавности на потребе најмлађих читалаца.

Манифестација обележена у свим огранцима.

2. априла 2024. године Дечје одељење Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ као и сви огранци уз велику манифестацију презентације дечје књиге учлањивали су заинтересоване!

У **Бачком Брестовцу** ученици нижег школског узраста имали су ликовни конкурс који је рађен техником воштане и водене боје, а тема је била „**Јежева кућица**“.

У **Српском Милетићу** и **Каравукову** је одржан квиз са ученицима вишег школског узраста у септембру месецу на тему „**Лирика и епика**“.

Ова манифестација је урађена тенденционо због школског календара који у септембру месецу обрађује лирику и епику. Најзанимљивији део се односио на питалице, причалице и загонетке.

У **Лалићу** је одржана манифестација са најмлађима. Кроз цртеж су одговарали на тему „**Лутам и цртам**“, Најчешћа су била замишљена места и прича о Алиси! Као и сваке године поводом дечије недеље, у огранку Лалић Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ из Оџака, одржано је дружење са децом и бесплатно учлањење у библиотеку деци из припремно – предшколске групе „Лептирићи“ П.У. „Полетарац“ и ђака првака О.Ш. „Нестор Жучни“ из Лалића

Библиотека у гостима

Огранак библиотеке у **Дероњама** и ове године наставља своју сарадњу са вртицем. Библиотека је у виск наврата угостила малисане из објекта "Бајка" где су заједно изуцавали бајке и дворце.

Библиотекарка је и посетила другаре у њиховом новом објекту где су заједно уредјивали њихову "**дворску**" библиотеку.

Роми - чланови библиотеке у Богојеву – Час игре

Богојево је погранично село на реци Дунав у општини Оџаци. Ту живе Мађари, Срби, прогнана и исељена лица из Хрватске и Роми. Роми су имали, надамак села, посебно насеље али већина се преселила у само село купујући старе и напуштене куће. Деца заједно похађају Основну школу док се настава одвија на српском и мађарском језику. Ромска деца похађају предшколско образовање како би могли пратити наставу српском језику.

У Богојеву библиотека постоји дуже од 40 година. Ученици чији је матерњи језик српски и мађарски су равноправни чланови ове библиотеке, али оно што је занимљиво то је да ромска деца у последње време све чешће посеђују библиотеку. Никада појединачно њихов долазак је увек у мањим групама. То су деца нижег школског узраста и највише времена проводе гледајући и листајући књиге. Ретко књиге носе са собом јер им је читање отежано и потребна им је помоћ библиотекара како би разумели текст и управо је то разлог што се ослањају и препуштају радницима библиотеке. Такође се сусрећемо са ситуацијом да ромска деца долазе у библиотеку са родитељима. Она деца чији родитељи знају да читају и пишу имају лакшу комуникацију и управо они изражавају жељу да књиге носе са собом. Поражавајућа чињеница је да Роми имају негативно искуство са школским образовањем јер су били неуспешни и чест је пример да напуштају школе.

Изузетан труд је уложен да ромска деца постану наши чести посетиоци. Срећна околност је да се библиотека налази поред сеоског игралишта и дрвеног града где они проводе много времена. Библиотекарка је током распуста основала тимове и држала мала предавања и играонице управо у дрвеном граду под слоганом **ЧИТАЊЕ СТРИПА И СЛИКОВИЦЕ!** Са почетком школске године ова активност је пресељена у просторије библиотеке. Циљ ове активности је приближити ромску децу библиотеци и читању. Направљене су групе, где је свака група добила стрип или сликовницу, блок и прибор за цртање. Поступак је вођен по следећим етапама

1. Групу чине највише три ученика
2. Они који знају да читају читају део стрипа док они који не знају препричавају доживљену слику
3. Мењају делове по својој машти
4. Из сваке групе по једно дете препричава прочитани текст док му остали постављају питања у вези тог текста.
5. Осликавање прочитаног текста
6. Похвале и награде за уложени труд, које управо чине сликовнице и стрипови.

Оваква дружења увек завршавају у пријатној атмосфери где и гости библиотеке као и сама библиотекарка одлазе задовољни знајући да ће сигурно доћи до следећег сусрета који ће следећег пута бити још лепши и опуштенији.

ИЗЛОЖБЕ

Из пепела - плетеница...

Ове изложба евоцира сећања на детињство и поред осталог каже се: Сећам се да је уз ватру обавезно седео најстарији домаћин, удобно заваљен на треножац што се ослањао о централни кућни стуб, одмах поред ватре; то је било његово, почасно место и уз њега могли су да седе драги гости, мушки укућани о договорима и припремама за веће послове или славља, и у крилу, понекад и најмилије унуче.

ИЗЛОЖБА О МИХАЈЛУ ПУПИНУ

Изложба великог српског научника и добротвора Михајла Пупина

Музејска јединица Народне библиотеке Бранко Радичевић направила је изложбу посвећену његовом животу и научном раду.

Изложба је конципирана тако да прати важне догађаје из живота Михајла Пупина, од његовог детињства у банатском селу Идвор, преко школских дана у Панчеву и Прагу, емиграције у САД, година које је провео као радник у Њујорку и држави Делавер, студентских дана на Колумбија колеџу, у Кембриџу, усавршавању у Берлину, рада на Колумбија универзитету, проналазака који су променили свет и његовог хуманитарног рада и помоћи отаџбини у тешким тренуцима током и после Првог светског рата.

Изложба садржи фотографија и цртежа места на којима је живео Михајло Пупин из времена његовог боравка тамо, као што су Панчево, Праг, Њујорк, држава Делавер, Кембриџ,

Берлин итд. Обогаћена је цитатима из биографије Михајла Пупина, књиге под називом "Од пашњака до научењака" која је освојила Пулицерову награду.

Изложба „Селфи из прошлог века – фотографије са стаклених негатива“

Већ више од две деценије у депоу Музејске јединице Оџаци, стоји 13 стаклених негатива из двадесетих и тридесетих година, прошлог века. У питању су фотографије снимљене у Лалићу, вероватно од стране тамошњег фотографа, који је водио своју радњу у то време. Музејска једница Оџаци дуго није могла да нађе начин како да изради поменуте негативе и добије фотографије које ће презентовати својој публици.

Током прошле године остварили смо успешну сарадњу са Архивом Југословенске кинотеке у Београду. Фотографско одељење ове установе је било љубазно да за нас изради стаклене негативе из Лалића, и данас их по први пут презентујемо музејској публици у Оџацима. Изложба је постављена 13. марта 2017. у холу Народне библиотеке „Бранко Радичевић“.

На фотографијама можемо видети становнике Лалића у грађанским и словачким народним ношњама. Посебно се истичу документарне фотографије снимљене на свадби и током балирања сена. На фотографији балирања види се парни комбајн. Ту су и фотографије снимљене у студију, са вештачком позадином, као и оне снимљене у двориштима кућа, типичних за ово поднебље.

ДЕРОЊЕ И РАТКОВО

Изложба рукотворина из места Дероње поводом празника жена.

Највише је било хекланиш и трукованих радова на опште задовољство житеља тог места.

КАРАВУКОВО

Огранак у **Каравукову** је организовао изложбу слика, сликара наивца Јована Димитријевића из Каравукова. На изложби је изложено 10 слика са мотивима природе.

Током прошле године остварили смо успешну сарадњу са **Архивом Југословенске кинотеке** у Београду. Фотографско одељење ове установе је било љубазно да за нас изради стаклене негативе из **Лалића**, и данас их по први пут презентујемо музејској публици у Оџацима. Изложба је постављена 13. марта 2024. у холу Народне библиотеке „Бранко Радичевић“.

На фотографијама можемо видети становнике Лалића у грађанским и словачким народним ношњама. Посебно се истичу документарне фотографије снимљене на свадби и током балирања сена. На фотографији балирања види се парни комбајн. Ту су и фотографије снимљене у студију, са вештачком позадином, као и оне снимљене у двориштима кућа, типичних за ово поднебље.

Изложба фотографија „**Путовање кроз Оџачку општину**“

Изложба дечијих радова „**Материјал за писање**“

Изложба фотографија **лековитог биља и докуменатације о њиховом коришћењу**

Изложба **историјских списа о кудељи општине Оџаци**

Изложба **фотографија и списа, Средњи век - Превлака археолошког налазишта**

РАТКОВО

Од Парабућа до Раткова, назив је изложбе фотографија која је отворена у Народној библиотеци у Раткову. Изложено је преко стотину старих фотографија са различитом тематиком, углавном у црно-белој техници. Експонати датирају од друге половине 19. до краја 20. века и припадају приватним збиркама ратковачких колекционара.

ПРЕДВАЊА

Ивана Пашић, магистар археологије, одржала је традиционално по трећи пут предавање – **Седњовековно доба.**

Библиотека је организовала, поводом поласка деце у школу, мини сајам књига у Делу Музејске јединице, на коме су своје књиге изложили издавачка кућа *Laguna* и *Прометеј* промотер Милица Илић је одржала предавање о дечјим књигама које су тематски обрадиле историју.

Бранислав Васов је са ученицима нижег школског узраста одржао школски час о **Пустовању вуне**

Павле Грујић, професор катедре за српски језик са Филозофском факултету у Новом Саду одржао је предавање о **Милошу Црњанском.**

Професорица Свенка Савић у просторијама библиотеке одржала **предавање Жена и жена у друштву!**

Археолог Верица Танасић у просторијама библиотеке Оџаци одржала предавање о **начину исцртавања средњовековних здела за чување житарица.**

Предавање Ратомир дамјановић - ТЕМА - **Галерија Рафаила Момчиловича.**

Археологија и дигитализација – Југослав Панић

Хаику на нашим просторима, била је тема предавања госта наше установе Небојше Симића, који је одржао школски час у оквиру дечје радионице у просторијама библиотеке.

МАНИФЕСТАЦИЈА ФОТОГРАФИЈОМ КРОЗ УСКРШЊЕ ОБИЧАЈЕ

У библиотеци у **Бачком Брестовцу**, **Српском Милетићу** и **Раткову** у сусрет ускрсу одржана је манифестација „Осликавање ускршњих јаја“ уз пригодно предавање о ускршњим обичајима. Најбољи радови су награђени похвалницом и књигом.

Поводом ускршњих празника у библиотеци у **Дероњама** одржана је радионица за израду ускршњих декорација. У радионици су учествовали ђаци V, VI и VII разреда. Ученици су имали прилику да науче квиллинг, потом декупаж технику, као и декоративно исцртавање јаја. Најуспешнији као и најкреативнији добили су похвалнице.

Огранак у **Бачком Грачацу** у сусрет ускршњим празницима имао је манифестацију са полазницима Предшколске установе *Полетарац*. Учествовала је цела група и манифестација је била одрађена у три фазе. Учесници су од папира правили зеке, јаја и ускршње чаше. Атмосфера је била изузетно пријатна. Сви су на крају добили похвалнице испред *Народне библиотеке Бранко Радичевић*

Оџаци - у просторијама библиотеке су деца Основне школе *Бранко Радичевић* донела цртеже на тему „Ускршња јаја“. Цео догађај је протекао у веселој атмосфери што је забележила и локална телевизија и радио.

Деца су била веома задовољна чињеницом да су сама изабрала награђене радове, а такође их морамо похвалити да су давали изјаве новинарима као велики уметници без имало треме.

Ервин и Касија постали су најмлађи чланови библиотеке у Оџацима

Ускрс је у Народној библиотеци "Бранко Радичевић" у Оџацима ове године обележен на један посебан начин.

Мали Ервин Пашти и Касија Кендришић су безбрижно спавали у колицима када су их родитељи довели на доделу чланских карти, и никада већа радост и узбуђење запослених у библиотеци није било него овај пут када су добијали нове чланове.

- Ми у нашој Библиотеци већ више од десет година прослављамо Ускрс. То је кренуло као манифестација "Фотографијом кроз ускршње обичаје" и углавном радимо са децом нижег школског узраста, где они овде цртају и раде радове на тему Ускрса. То је већ обављено јер је празник прошао, а ове године смо се по први пут одлучили и да имамо ускршњу бебу. Наградићемо првог дечака и девојчицу који су рођени на ускршње празнике. На нашу велику радост они нам данас долазе у Библиотеку са родитељима, а за њих ће то бити једно велико изненађење јер не знају о чему се ради

Библиотека у Оџацима и овом акцијом промовише значај развијања љубави према читању и књигама од малих ногу.

- Замисао је била да родитељи добију књигу, а деца енциклопедију за бебу. Наравно ту иде и чланска карта на годишњем нивоу за све њих. Имали смо и спонзоре које заиста нисам требала ни да убеђујем, већ су на само објашњење о чему се ради позитивно реаговали на нашу жељу да бебама и родитељима припремимо и пригодне поклоне. Ми се радујемо самом тренутку када ћемо им све то дати и много смо сретни што ћемо имати прве бебе чланове библиотеке. Када Ервин и Касија мало порасту, у пријатном амбијенту библиотеке чекаће их сликовнице прилагођене и најмлађем узрасту деце, а одрастање уз књиге је чаробно, поручују из ове установе.

СТРУЧНИ СКУПОВИ – ПРИСУТСТВО – КЊИЖЕВНИ СУСРЕТИ

Салон књига Нови Сад - Учествовали запослени у библиотеци: директор Биљана Златковић и виши књижничар Маја Лаловић.

Археолог Бранислав Васов и историчар Марко Бајчев, присуствовали стручном скупу у Музеју града Новог Сада поводом презентације програма – *Жена и дете у доба Раног Неолита*.

Семинар у Београду - тема *Равноправност полова у свим сферама савременог друштва*, учествовала Оливера Николић - књижничар и директор Биљана Златковић.

Књижничар Хуанита Ђерђ, присуствовала је на стручном скупу у Хоргошу где је општина организовала скуп пог називом *Мађарска ношња и мађарска култура*.

Археолог Бранислав Васов, присуствовао је стручном скупу Филозофског факултета у Београду, катедра за Неолит на тему *Магнетна резонанца и анализа костију мушкарац, жена, дете*.

Археолог Бранислав Васов и библиотекар Јованак Блануша, присуствовао је стручном скупу, који је организовала Национална туристичка организација Србије у Београду тема – *Кординате и туризам у Мађарској*.

Учествовање Марка Бајћева кустос-историчар и Биљане Златковић, директорка, на семинару у Музеју града Новог Сада о *Фотографији на стаклу*, одржана је и креативна радионица.

Директор библиотеке Биљана Златковић, Маја Лаловић – виши књижничар, Софија Томовић Јованка блануша – библиотекар, присуствовали су стручном скупу у Музеју града Новог Сада који је имао наслов – *Иза брда и долина (Три века Словака у Војводини)*

АКРЕДИТОВАН СЕМИНАР

НАЗИВ - МРЕЖНИ СИСТЕМ БИБЛИОТЕКА

Стручни скуп и семинар обрадили су актуелне теме

- Повезивања библиотека у Србији кроз матичне функције
- Мрежне системе организовања по принципу матичности и законске субординације
- Системи умрежавања у оквиру библиотеке и њених организационих јединица – локацијски, по старосној структури корисника и вишејезичким фондovima.
- Умрежавање давалаца корисника библиотечких услуга.

Нова сазнања о животу људи у неолиту на Доњој Брањевини

Нова сазнања о животу људи у неолиту на Доњој Брањевини не престају да изненађују археологе

Како су живели људи у праисторији на простору Доње Брањевине. Према прелиминарним резултатима истраживања која су на том археолошком локалитету настављена и ове године уз коришћење савремених метода, као што су геофизичка мерења и архитектонски прорачуни, наши преци имали су свакодневни живот који је био много сличнији савременом животу него што би то могли да претпоставимо. Наиме, Доња Брањевина код Дероња која је најпознатија по проналаску Црвенкосе богиње, фигурине неолитске жене, не престаје да изненађује стручњаке различитих профила.

Вредна грађа коју су археолози открили у претходне четири сезоне истраживања, као и нова ископавања око остатака неолитске земунце указују на постојање уређеног комуналног простора, неке врсте праисторијског трга око кога се развијала привредна делатност у својим почетним облицима.

- О томе имамо јасна сведочанства, јер смо овде нашли доказе активности прављења алатки, рибарске мреже, све се то налази на једној белој подлози, земљи која није локално одавде већ је довучена и они су имали, могу слободно рећи, једну врсту комуналне свести, да не би били у глибу, блату и лесу, направили су један плочник. Прве и друге године смо мислили да је то било само око куће, а када смо отворили преко 250 квадратних метара повезаних, схватили смо да је то била ствар читавог села. Буквално они су направили себи улице, пролазе, тргове и то је био простор који су побољшали за оно време несхватљиво. Оно што знам као археолог који се бави овим временом, за сада је ово потпуно јединствено откриће. Такође, имамо нешто што је резултат претпрошлогодишњих и прошлогодишњих мерења геомагнетских, успели смо да "уловимо" један велики шанац који је окруживао ово насеље. То тек треба да проверимо са неколико брзих испитних ровова, очекујемо да ће то бити повезано са овим насељем и то нам ствара слику о много организованијем свету него што је раније била представа о раном неолиту, значи неких 8.000 година пре нас - каже Андреј Старовић из Народног музеја Србије који руководи ископавањима.

Старовић истиче да су Брањевци били не само вешти сакупљачи, ловци и риболовци, већ и сточари и пољоделци који се баве узгојем првих житарица.

- Мислим да ми тек сад заправо почињемо да разумевамо како живи тај свет. Значи, попут ових салаша који данас окружују Брањевину и људи из неолита су били својеврсни салашари свог времена и они су смислили тај начин живота. Имали су поље где им је жито и то је прва пољопривреда, у близини је текао Дунавац где су очигледно пуно ловили рибу, на дневној бази се хранили рибама, шкољкама, пужићима, чак кували чорбе. Имамо јако много остатака животињских костију, баш на тој платформи где се виде где су черечили и одвајали делове тела животиња. И нису то само овде и козе, него има и доста говеда, то је нешто што је такође новост, јер су раније археолози веровали да се у Војводини и овом делу Паноније може рачунати само са ситном стоком. Међутим сад смо се потпуно уверили да они итекако користе говече, и не само то, они настављају и да лове као што су и радили они који се некад живели пре њих у Панонији. Има срдња, јелена, не толико често, али то је озбиљан улов, а у значајној мери користе и барске и ритске птице. Значи хране се и њима, угодили су себи овде живот комбинујући традицију ловаца сакупљача и такође производе храну - испричао је Старовић.

И актуелну кампању на локалитету Доња Брањевина финансирало је Министарство културе кроз конкурс за археолошка истраживања. Носилац пројекта је Покрајински завод за заштиту споменика културе, док теренска ископавања спроводи Народни музеј у Београду у сарадњи са Музејском јединицом из Оџака.

- Ми смо ове сезоне наставили ископ који је започет још 2020. године, тако да тренутно комплетирамо слику о овом неолитском локалитету са новим истраживањима, новом технологијом, тачније новим приступом у односу на ранија ископавања која су рађена пре тридесетак година, када методологија није било толико развијена. То се односи на савремене лабораторијске анализе, тако и на друге методе којима ми данас располажемо. Осим тога, ове сезоне смо успоставили сарадњу са Институтом Биосенс из Новог Сада коме ћемо уступити животињске кости и остатке риба на обраду, из тога можемо да сазнамо колика је била заступљеност животиња које су гајили у раном неолиту и које животиње и рибе су чиниле њихову исхрану - каже Бранислав Васов, кустос-археолог Музејске јединице у Оџацима.

Током овогодишњих ископавања на Доњој Брањевини откривени су и скелетни остаци за које се претпоставља да припадају млађој особи, вероватно детету из раног неолита, а антрополошке анализе ће дати више података о овом припаднику или припадници једне од првих заједница земљорадника на простору Европе.

ХАИКУ

ХАИКУ, САКУРА, ЗЕН И ЖИВОТ НАШ НАСУШНИ

Хаику нам може дочарати све облике поезије иако је формат затворен и укалупљен. Кратка, једноставна поезија – ипак је доследно толико дубока у својој симболици и порукама које шаље. Треба у старту знати да нити је грана баш грана, нити пружа мирис... све то може бити тек симболика коју свако може тумачити на свој начин.

У колевци хаику стиха, национални симбол Јапана, сакура, трешњин цвет, био је бенигни симбол културног идентитета. Ипак у сагледавању хаикуа мало се помиње да је 1870-их је изобличен у малигни симбол национализма и агресије, који рађа културу смрти која је створила камиказе. Родоначелник овога тумачења, Д.Т. Сузуки, је царским властима помогао претворити Зен у оружје, ширећи теорију о начелу јединства Зена и мача, о равноправном односу према животу и смрти.

Симбол пролећа, симбол је рађања живота, али због кратког пролећног блеска сакуре пуне лепоте, он је и симбол њене пролазности, завеса нежности која на крају лети на ветру. Јапанци га зову мујо и користе га као изворни код свог

односа према животу и смрти. Помирење са чињеницом да је, будистички речено, све – пролазно и променљиво; као што је трешњин цвет у пуноћи и виталности својих боја пролазна појава стиснута између живота и смрти. Све то личи на две руке које раздвајају светлост и таму, али их истовремено вуку једну ка другој.

У зен будизму, славило се јединство живота и смрти: „Пут самураја лежи у смрти“, чувена је ратничка сетенца. Данас то можемо посматрати као злоупотребу Зен будизма ка Зен ниҳилизму. Добро је знати да је врхунац овога била, сада у целом свету позната реалност појаве камиказа. Камиказе - значи дословно, “божански ветар”, уствари назив за разорне тајфуне који су отјерали монголске освајаче из Јапана 12. века. Пилоти самоубице у 20. веку добили су надимак камиказе у неформалном поетичном сленгу,

Какве везе то има са ХАИКУ поезијом ?

Пре одласка у борбу и смрт камиказе су ритуално пили шољицу пиринчаног вина, остављали личне стварчице у једну врећицу за најближе, писали кратко опроштајно писмо и свој ХАИКУ. Тиме се настављај древна традиција јапанских песама смрти ЈИСЕИ које су првобитно потекле из зен будизма. Хаику стихови камиказа између 2500 и 3800. се и данас чувају у једном војном меморијалу близу Осаке. Ипак, приступачне збирке ових хаику творевина („Слушајте гласове са мора: Списи палих јапанских студената“, 1949, „Јапанске песме смрти: зен монаха и хаику песника на ивици смрти“ 1998.и „Камиказе дневници – размишљања јапанских студентских војника“. 2007.) одударају од Зен ниҳилизма и ЈИСЕИ поезије. Садржаји и мотиви су врло животни, пуни љубави према ближњима, природи, пролећу са израженим “сакура“ сликама – како апсурдно.

Да ли онда морамо бити својеврсне камиказе да би писали ХАИКУ ?

Никако, али данашњи хаику, на многим језицима чува јапанску сведеност. Чином стварања напушта се оно изнад чега смо и то је основна паралела. У томе је величина хаику поезије. Она има суштину у томе. Важно је да језички и структурално тачно изражава доживљај и визуру о природи, човеку, љубави, животу, али и смрти. Добро је што хаику песник данас не може бити екстравагантан, уображен или екстреман. Он мора да унесе равнотежу,

једноставност и хармонију у свој рад. То се у великој мери и одражава у доследности хаику стварања.

Ове године своје радове послало је 145 учесника, не само из Србије, већ и из Републике Српске, Хрватске, Словеније, Црне Горе, Македоније, Бугарске, Румуније, Аустралије и Шведске. Специфичност чини мали број циклуса, којих је било 34.

Истичемо првонаграђени циклус његову аутентичност и традицију. У пристиглим песмама ове године препознаје се чистота и дубина хаику тренутка, али најчешће песме су на тему: роса, страшило, вода, вишњин цвет и наравно месец.

Награђени хаику циклус НЕДЕЉНО ЈУТРО врло дубоко улази у корене хаику традиционалних мотива - духовности и религије. Намерно потенцирајући универзалност религиозности, без обзира о којој се конфесији ради, он указује на суштину субјективног доживљаја свевремености.

Све три награде ове године своју изузетност граде на сликама крупног кадра, али дубинског значења. Апсурди стања која тумаче дају закључке који су тако јасно животни и аутентични. Погурен старац из хаикуа лрвонаграђеног је у потпуној кореспонденцији са фото албумом из другом или псом из трећег. Исечци из живота и сећања јасно дефинишу значај нормалног – свакодневног у животу природе и сваког живог бића. То и јесте дубинска снага ове поезије. Тешко је било не похвалити стихове који у свом хаику свету нашли места за гусле, росу, шљиве, таван чак и Дунав. Те похвале ауторима овогодишњег поетског израза су похвале универзалности и дуговечности ХАИКУ стихова.

Првонаграђени стихови

**I НАГРАДА - Драговић Милан, Нови Београд
Погурен старац –**

До самих голих грана

спуштено небо.

**II НАГРАДА - Ковачић Нина, Загреб
фото албум**

од времена се жуте

брци мог стрица

**III НАГРАДА - ПОП ДРАГАН Драган, Кикинда
Није крив, али**

се лупа по ушима.

Пас треби буве.

Завршен 35. Хаику фестивал

Хаику фестивал у Оџацима једна је од најзначајнијих и најстаријих књижевних манифестација посвећених хаику поезији на простору бивше Југославије. О препознатљивости и значају овог фестивала и у ширим међународним оквирима довољно говори чињеница да је на овогодишњем наградном конкурс у учествовало 145 стваралаца савременог хаику

**МАНИФЕСТАЦИЈА ЧЛАНСКА КЊИГА ЗА ЂАКА ПРВАКА ОДРЖАНА ЈЕ ТОКОМ ДЕЧЈЕ
НЕДЕЉЕ У СВИМ МЕСТИМА НАШЕ ОПШТИНЕ!**

**Посета ученика првог разреда Гимназије и Економске школе “Ј.Ј. Змај” библиотеци у
Оџацима**

У оквиру Дечије недеље, Народну библиотеку “Бранко Радичевић” одељење одраслих читалаца у Оџацима, посетили су ученици првог разреда гимназије и економске школе “Ј.Ј. Змај”

Ученици су имали прилику да се упознају са радом библиотеке, фондом књига којима библиотека располаже, као и правима и дужностима приликом позајмљивања библиотечке грађе.

Сви ученици су добили бесплатне чланске карте. Право на бесплатну чланску карту имају сви ученици првог разреда средњих школа у Оџацима и сви прваци из Оџачке општине који похађају средњу школу у неком другом месту. О значају библиотеке као установе културе ученике су упознале библиотекарке на одељењу одраслих Љиљана Стојковић и Драгана Ђукић.

Посета ученика нижих разреда ОШ “Нестор Жучни” огранку Народне библиотеке у Лалићу

И ове године огранак Народне библиотеке “Бранко Радичевић” у Лалићу обележио је Дечију недељу у сарадњи са Основном школом “Нестор Жучни”. Четрнаесторо ученика нижих разреда у пратњи својих учитељица Вере Зорњан и Далиборком Марковић посетило је наш огранак. Раздрагану децу дочекале су бомбоне, пластелин у разним бојама и пријатна дечија музика.

Није прошло много времена, настале су разне фигурице од пластелина. У пријатној и забавној атмосфери деца су се упознала са библиотеком у Лалићу и родила се идеја да се ускоро организује ново дружење.

Ратково

У огранку у Раткову Народне библиотеке “Бранко Радичевић”, традиционално је обележена дечја недеља. Библиотеку су посетила деца из пипремно предшколске групе “Лептирићи” са васпитачицом, као и овогодишњи ђаци прваци О.Ш. “Ратко Павловић Чичко” са учитељицом. Деца су се упознала са правилима која важе у библиотеци, разгледали су књиге и свако дете је на поклон добило бесплатну чланску карту у сеоској библиотеци која важи наредних годину дана

Српски Милетић

Ваша деца обожавају да се маскирају, да се играју и радују животу? То је био мото маскенбала у библиотеци у Српском Милетићу. Очекивао их је одличан програм у којем нису били гости него учесници. Чекале су их занимљиве награде, игра, забава и смех – да би на најбољи могући начин обележили крај Дечје недеље.

Тема маскенбала – занимања Оџаци, Каравуково, Дероер, Бачки Грачац, Лалић, Богојево

Гости библиотеке у **Каравукову** су били прваци из ОШ “Бора Станковић”.

Дечја недеља се сваког октобра реализује у циљу побољшања положаја деце у Србији. Сви желимо да нам деца буду заштићена и срећна, да живе у подстицајном, здравом и сигурном окружењу у коме могу да остваре максимум својих потенцијала.

Зато ће ове године Дечја недеља бити обележена слоганом: **Ја сам дете, имам план:**

Толеранција и љубав за сваки дан!

Дечја недеља се сваког октобра реализује у циљу побољшања положаја деце у Србији. Сви желимо да нам деца буду заштићена и срећна, да живе у подстицајном, здравом и сигурном окружењу у ком могу да остваре максимум својих потенцијала.

Зато ће ове године Дечја недеља бити обележена слоганом “Ја сам дете, имам план: толеранција и љубав за сваки дан.”

Гости су нам били прваци из ОШ “Мирослав Антић” из Оџака, са својим учитељицама Богданком Радивојевић и Оливером Јефтић.

Овогодишња Дечја недеља биће одржана од 7. октобра до 13. октобра под слоганом: **"Ја сам дете, имам план: Толеранција и љубав за сваки дан."**

Сваке године реализује се у циљу побољшања положаја детета. Ова Дечја недеља је прилика да деца буду заштићена и срећна, да живе у здравом и сигурном окружењу.

То се постиже бригом о заштити деце као и унапредјивањем и промоцијом дечијих права. Предшколци установе „Полетарац“ била је у посети у Оџацима у свим огранцима са групом деце пред полазак у школу.

Бачки Брестовац

Поводом Дечије недеље, ученици првог разреда ОШ „Никола Тесла“ посетили су Народну библиотеку у Б.

Брестовцу са својом учитељицом Зорицом Свилар. Ученици основци као и одрасли, увек су добродошли у ову културну установу...Срдачно су дочекани од стране библиотекарке

Сузана Рајачић и почасшени слаткишима и чланском картом за ову школску годину. четрнаест нових чланова сада има могућност да користи књиге које поседује ова библиотека...Надамо се да ће нови чланови бити активни посетиоци брестовачке библиотеке.

ПОГРЕШНО ЈЕ ТАЧНО

У Дероњу у ОШ “Вук Караџић”, данас је одржан квиз у склопу разних активности реализованих поводом Дечје недеље, а у организацији огранка библиотеке “Бранко Радичевић”. У квизу су учествовали ђаци 6. разреда, подељени у две екипе. Такмичари су одмерили своје знање из опште културе и српског језика и књижевности. Захваљујући брзини у последњој игри, победничка екипа је за нијансу однела победу. У публици су их бодрили ђаци и наставници.

У свакодневном говору уобичајно је да многи праве различите грешке које умеју да покрену праве расправе када чују како се правило изговарају одређене речи.

На инстаграм профилу „Дневна доза правописа“ често објављују језичке недоумице, речи које већина погрешно изговара као и погрешне језичке конструкције У циљу неговања српског језика и тежње да што правилније говоримо за вас смо издвојили 15 речи које већина погрешно изговара, а списак је састављен у оквиру поменути Инстаграм странице.

**Правилно је рећи штриклирати, а не штиклирати.
Није исправно рећи каладонт, већ калодон.**

Богојево

Час српског језика у библиотеци
5.а разред, ОШ "Јожеф Атила" из Богојева одржао је час српског језика у библиотеци у Богојеву. Тема је била: "У библиотеци". Деца су са наставницом из српског језика посетила библиотеку, разговарали смо о изнајмљивању, начину чувања књига, каквих књига има у библиотеци и шта њих занима. После су деца прегледала неколико књига и изнајмила оне које су им се највише свиђале.

Szerb óra a könyvtárban

A "József Attila" általános iskola 5.a osztályos tanulói szerb órát tartottak a gombosi könyvtárban. A téma: "A könyvtárban". A gyerekek a szerb tanárnő kíséretében meglátogatták a könyvtárat, beszélgettünk arról hogyan kell könyvet kölcsönözni, hogyan vigyázzanak rá, milyen könyvek vannak a könyvtárban és hogy őket milyen könyvek érdeklik. Utána a gyerekek át néztek néhány könyvet és ki kölcsönözték azokat, amelyek a legjobban

Српски Милетић – књига о води

У оквиру октобарског фестивала књиге и пројекта "Вода" који је у плану и обради у припремно предшколској групи ПУ "Полетарац" Оџаци, објекат "Цврчак" Српски Милетић, као део целокупног пројекта је проистекла и "Књига о води" коју су предшколци уз помоћ своје породице израдили у просторијама вртића а неопходну литературу су добили на коришћење од Народне библиотеке "Бранко Радичевић" Оџаци, огранак Српски Милетић.

Просторије Народне библиотеке "Бранко Радичевић" Оџаци, огранак Српски Милетић, данас је посетила припремно предшколска група коју води васпитачица Вера Лукић, из ПУ "Полетарац" Оџаци, објекат "Цврчак" Српски Милетић.

"Књига о води" је свечано изложена у просторијама библиотеке и биће доступна на увид свим заинтересованим грађанима у периоду од 01.11. - 30.11. текуће године.

Сарадња између поменутих установа је још једном дала изврстан крајњи резултат и исту настављамо и у данима који су испред нас.

Јесен у библиотеци

Стихови Душка Радовића хладне јесење дане претворили су у лепо дружење у Библиотеци у **Оџацима, Лалићу, Богојеву и Бачком Грачацу. Ученици 2. и 3. разреда** су са својим учитељима посетили ове огранаке и том приликом разгледали књиге и упознали се са новим насловима литературе за децу. Други део дружења био је посвећен песнику Душку Радовићу, његовим књигама и рецитовању стихова.

МЕСЕЦ КЊИГЕ

Манифестација Месец књиге ове године библиотека је одржала у основној школи „Мирослав Антић“ у Оцацима.

Библиотека је ове године одржала манифестацију „Месец књиге“ у сарадњи са школом, разлог је што прваци не могу да одговоре на литералне теме и због тога су већ годинама ускраћени да учествују на овој традиционалној манифестацији.

Због тога је реализован ликовни конкурс у сарадњи са **ОШ „Мирослав Антић“ у Оцацима.**

Конкурс је био намењен ученицима првог разреда који су радили ликовне радове на задане теме, биле су дозвољене све технике.

Теме:

1. Свемир 2. Омиљена бајка 3. Занимања 4. Занимљиве грађевине 5. Диносауруси 6. Морске сирене и принцезе 7. На дну мора

Као резултат дечје креативности настало је много радова. Петочлани жири је прегледао објаснио и оценио радове. **Додељена је једна прва награда - две друге награде - и три треће награде**

Сви су награђени књигама и похвалницом, а радови ће бити истакнути у холу школе.

Прва награда: Немања Стефановић

Друга награда: Урош Стојановић и Николина Денчић

Трећа награда: Дарија Вученов, Реља Кртинић и Максим Мишић

У библиотеци у Оцацима обележен Међународни дан старијих особа

Поводом Међународног дана старијих особа, Народна библиотека “Бранко Радичевић” у Оцацима организовала је изложбу ручно рађених лутака, ауторке Власте Лабус.

Оџачка библиотека се на тај начин прикључила обележавању 1. октобра, који је Генерална скупштина УН 14. децембра 1990. године прогласила као Међународни дан старијих особа, у циљу подстицања држава да старијим члановима осигурају задовољење њихових потреба и омогуће им учествовање у друштву у складу с њиховим способности.

- Старење популације данас представља један од највећих успеха човечанства. Изабрали смо да у библиотеци поставимо изложбу госпође Власте Лабус, која не само да је занимљива већ показује и са којим талентом она располаже. Изабрали смо њу са циљем да промовишемо њен допринос и учешће старих особа у породици, локалној заједници и друштву. Потребно обратити пажњу на често занемарени допринос старијих особа, јер то није само неопходно за њихову добробит, већ и за добробит целокупног друштва.

- Знање и искуство старијих особа нам је потребно како бисмо могли од њих учити и њихово знање применити на оно што нама осигурава просперитет.

Да године нису важне за креативност и стваралаштво показује и пример Власте Лабус из Оџака, која је свој таленат за рад са иглом и вуницом представила широј јавности на изложби која је била постављена у библиотеци у Оџацима.

Власта Лабус је своје ручно рађене лутке изложила у библиотеци на позив Љиљане Стојковић, библиотекарке на Одељењу одраслих, која каже да су овом изложбом желели да обрадују све суграђане, а највише старије особе.

- Највећи проблем са којим се старији суочавају су предрасуде према њима, а она најчешћа је да је њихово време прошло. У односу према старијим особама треба се руководити оном Божјом заповести из Светог писма: "Поштуј оца свога и мајку своју". Кад би више пажње обрађали на то, мислим да би и живот старијих био много бољи. Као библиотека покушаћемо да више пажње обратимо на потребе старијих особа и да прикажемо како су они итекако корисни чланови друштва.

НОЋ БИБЛИОТЕКА У ОЏАЦИМА

Хаику поезија која не познаје границе

На иницијативу Министарства културе, у петак, 6. децембра, по први пут је у библиотекама широм Србије организована манифестација Ноћ библиотека. У складу са премијерном темом овог догађаја "У загрљају песништва", у фокусу је била поезија, првенствено српско песништво. Манифестација је одржана и у Народној библиотеци "Бранко Радичевић" у Оџацима у којој је организовано поетско вече посвећено хаику песништву. Ученици Гимназије и економске школе "Јован Јовановић Змај" из Оџака групно су читали хаику песме. Читање је пратио разговор са библиотекарицама и професорима о хаику стваралаштву. Уводно слово о хаику књижевности дала је директорка Народне библиотеке "Бранко Радичевић" Биљана Златковић која је истакла моћ хаику речи, њихову лепоту и снагу. Хаику ствараоци већ вековима успевају да пренесу суштинску срж живота, емоција и духовности кроз своје стихове. Хаику је дубоко укорењен у културном животу Оџака где се већ скоро четири деценије дешава међународни фестивал посвећен овој краткој

песничкој форми. Прва манифестација Ноћ библиотека је била прилика да се осврне на богато наслеђе хаику поезије и истакну неки од најзначајних песника који су обогатили ову уметност.

Библиотека наградила највредније читаоце

Народна библиотека “Бранко Радичевић” из Оџака наставила је лепу традицију награђивања највреднијих читалаца.

Љубав према писаној речи библиотека негује од најмлађег узраста. На Дечијем одељењу је и ове године организована манифестација “**Једна књига – један бод**” у оквиру које су награђена деца која су прочитала највише књига.

Библиотекарка Јованка Блануша уручила је награде најмлађим читаоцима: Милице Стојиљковић (14 година), Тари Ћирић (8), Ани Николић (12), Оливери Богдановић (4) и Владимиру Ивановићу (4).

Народна библиотека “Бранко Радичевић” током године организује велики број манифестација, а награђивање највреднијих читалаца једна је од активности којима се афирмише књига и читање.

Задовољство после доделе награда је било обострано, а у дружењу су подједнако уживали и читаоци и библиотекари.

За крај године библиотека је организовала дружење са својим члановима који су за верност књизи добили пригодне награде.

Манифестација “**Ви и библиотека**” организује се на Одељењу одраслих и траје током целе године. У оквиру ње бирају се највреднији читаоци.

Петоро награђених који су према евиденцији библиотеке прочитали највише књига ове године су Милица Рељин, Ивана Раденковић, Радојка Бајчев, Жељка Батљан и Љиљана Тишма.

Читаоцима су награде уручиле библиотекарке Љиљана Стојковић и Драгана Ђукић

ГОСТОВАЉА

Богојево

У згради библиотеке огранак Богојево, библиотека и Месна заједница организовале су гостовање КУД „Арањ Јанош“, Одржана је презентација ношње грађана Богојева.

Стручњаци који раде на номинацији Бача за светску баштину посетили Музејску јединицу у Оџацима

Предмет: Номинација културног предела Бач са окружењем на Унескову Листу Светске природне и културне баштине

Присутствовали:

-Асја Драча Мунтеан, в.д. помоћника министра, Сектор за међународне односе и европске интеграције у области културе, Министарство културе и информисања;

-Мирослава Турковић, саветник, Сектор за међународне односе и европске интеграције у области културе, Министарство културе и информисања;

-Милош Гајић, саветник, Сектор за културно наслеђе, Министарство културе и информисања;

-Владимир Џамић, конзерватор-истраживач, историчар уметности, Републички завод за заштиту споменика културе ;

-Марина Бунарџић, конзерватор – истраживач, археолог, Републички завод за заштиту споменика културе ;

-др Ратко Бајчетић, в.д. помоћника покрајинског секретара, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине;

-др Славица Вујовић, архитекта-конзерватор, саветник , начелница Архитектонског сектора Покрајинског завода за заштиту споменика културе - Петроварадин;

- Бранислав Милићевић, архитекта- конзерватор, Покрајински завод за заштиту споменика културе - Петроварадин;

-др Јадранка Делић, руководиоца заштите заштићеног подручја на територији општине Бач, Покрајински завод за заштиту природе;

-Ненад Михајловић, просторни планер, Покрајински завод за заштиту природе;
-Марина Цветковић, музејски саветник, етнолог, Етнографски музеј у Београду;
-Мирослава Паравина, директор Народне библиотеке *Вук Караџић*, Бач;
-Златковић Биљана, директор Народне библиотеке *Бранко Радичевић*, Оџаци;
-Јончић Ненад, кустос – археолог, Народна библиотека *Бранко Радичевић*, Оџаци.

Састанак је отворила Асја Драча Мунтеан и предочила присутнима потребу за формирањем Радне групе за праћење израде номинационог досијеа, као и за организовањем састанка у циљу договора и координације активности у оквиру његове израде. Такође, навела је да послове израде номинационог досијеа за *Културни предео Бач са окружењем* обавља Покрајински завод за заштиту споменика културе – Петроварадин, Републички завод за заштиту споменика културе и Покрајински завод за заштиту природе.

Славица Вујовић представила је хронологију израде досијеа и досадашње резултате на његовој изради. Дана 01. фебруара о.г Унеску је предата документација за преквалификацију са мешовитог на категорију културни предео. Промена је прихваћена и потврђена.

Такође, представљени су резултати сарадње са експертима Кинеске академије за културно наслеђе, досадашња динамика, као и планиране активности до предаје досијеа Унеску, најкасније до 01. фебруара 2020. године. До 30. септембра о.г. планирано је да се доврши израда прелиминарне верзије досијеа, евалуација ће бити извршена након 01. фебруара 2020. године, а на 45. седници Комитета за светску баштину, током јуна или јула 2024. године, планирано је да културни предео Бач са окружењем буде уписан на Унескову Листу Светске природне и културне баштине.

СВ навела је да је планирано оснивање Фондације у оквиру Завода, која ће у овом тренутку имати улогу координатора израде номинационог досијеа.

Јадранка Делић презентовала је *Континуитет и специфичност ловства на простору културног предела*, као једну од тема за коју је потребна експертиза, за потребе израде номинационог досијеа.

Када је у питању материјал и документација потребна за употпуњавање садржаја досијеа, напоменуто је да у овом тренутку недостају, поред претходно поменуте (*Континуитет и специфичност ловства на простору културног предела*) следеће експертизе:

- Историјска за период средњег века и Османски период;
- Геоморфолошке и географске карактеристике територије;
- Праисторијска археоботаника – материјал из Доње Брањевине и Бача (Култ плодности у праисторији – место Црвенкосе богиње).

Када је у питању археологија, напоменуто је да је важно истаћи у досијеу примерке старчевачке археологије, као и примерке хабанске керамике, пронађене приликом истраживања у Фрањевачком самостану.

Такође, важно је наставити са истраживањем ротонде у Врањаку у циљу укључивања у сам номинациони досије, као вредан и јединствен примерак ове врсте грађевине на простору културног предела, али и шире.

Предочено је да је графичке карте упутно радити у ГИС- у; Покрајински завод за заштиту природе понудио је помоћ и уступање карата Покрајинском заводу за заштиту споменика културе - Петроварадин.

Наглашено је да је од велике важности дефинисање изузетне универзалне вредности културног предела (кроз критеријуме II, III и V из Оперативних смерница), те је у вези са тим потребно посветити посебну пажњу аспектима који се односе на континуитет живота, комуникације (одбрана територије), континуитет насељавања територије, континуитет уређења вода, мултикултурализам.

Гостовање Мирка С. Марковића

Селектор овогодишњег фестивала био је Мирко С. Марковић, писац, новинар и професор. Истакао је својим гостовањем значај постојања овакве манифестације у једној општини тридесет година. Такође је представио најмлађима у библиотеци „Лајковачком пругом.“

Гостовање позоришне представе „Паметница“

У Културном центру Оџаци, 28. новембра у 19 часова, изведена је представа "Паметница". Овај културни догађај организовала је Народна библиотека "Бранко Радичевић" и општина Оџаци. Улаз је био бесплатан, а сви љубитељи позоришта позвани су да уживају у представи! Представа Паметница је духовита дуо драма о једној Милици, која у својим зрелим годинама покушава да нађе правог мушкарца . Све у животу јој иде, успешна је у свом послу добија награде за свој рад , али када бира мушкарце ту је мајстор да погреша.

ЦРВЕНОКОСА БОГИЊА У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ У БЕОГРАДУ

Ова радна недеља почела је свечаношћу поводом потписивања анекса уговора о дугорочној позајмици изузетно важног музејског предмета на сталној поставци у Народном музеју – чувене „Црвенокосе богиње“. Пре пет година, монументалну керамичку фигурину са представом младе наге жене, старе више од 7600 година, Народна библиотека „Бранко Радичевић“ из Оџака поверила је на чување Народном музеју у Београду. Од тада, Црвенокоса плени велику пажњу музејске публике из Београда, Србије и иностранства

Овим поводом, госпођа Биљана Златковић, директорка НБ „Бранко Радичевић“, археолог Бранислав Васов, археолог и кустос у Музејској јединици @muzejska.jedinica.odzaci и господин Срђан Симић, помоћник председнице општине Оџаци били су у посети Народном музеју у Београду.

Симболично, на данашњи дан почиње нова кампања ископавања у склопу археолошког истраживања Доње Брањевине, коју Народни музеј Србије у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту споменика културе већ пету годину реализује.

ДОЊА БРАЊЕВИНА

У току претходне недеље завршена је пета сезона археолошких ископавања на ранонеолитском локалитету Доња Брањевина у атару села Дериње која се спроводу у оквиру пројекта „Доња Брањевина – почеци живота праисторијских пољопривредника у српском Подунављу“. Пројекат се финансира средствима Министарства културе Републике Србије, а носилац пројекта је Покрајински завод за заштиту споменика културе у сарадњи са Народним музејом Србије и Музејском јединицом Оџаци. За разлику од претходних сезона, у којима је пажња била усмерена на северни део локалитета, ове године је фокус био на јужни део локалитета и утврђивања распрострањености граница ранонеолитског насеља. На основу анализе геомагнетних испитивања која су извршена претходних година, постављена је сонда која је потврдила постојање рова који је окруживао насеље и који је, на основу археолошког материјала, датован у неолитски период. Сама функција рова није сасвим разјашњена, али се може претпоставити да се ради о рову тј. каналу који је служио за одводњавање, односно дренажу којом је насеље било заштићено од сезонских вода. Осим археолошког материјала из периода раног неолита, пронађени су фрагменти керамике и из других периода - из касног бронзаног доба, античког периода и средњег века.

Локалитет Доња Брањевина откривен је 1965. приликом радова на изградњи насипа за одбрану од поплава које је те године проузроковала река Дунав. Локални археолог-аматер Сергеј Кармански је први увидео значај овог локалитета и својим залагањем зауставио даље радове и уништавање локалитета. Исте те године је спровео и прва археолошка истраживања на Доњој Брањевини која су довела до веома значајних открића из доба раног неолита на територији Бачке, што је до тада била велика непознаница. У лето 1986. године започета је нова етапа археолошких истраживања овог локалитета која су трајала све до 1996. године. Најпознатији предмет који је пронађен на Доњој Брањевини и по чему је овај локалитет постао познат и широј јавности је монументална фигурина од печене глине, познатија као „Црвенкоса богиња“. Нова етапа археолошких ископавања локалитета Доња Брањевина започета је 2020. године, са савременим методолошким приступом који подразумева коришћење модernih технологија као и сарадњу са стручњацима из других наука, што све скупа резултира бољим и прецизним реконструкцијама свакодневног живота првих земљорадничких заједница на територији западне Бачке.

ИЗДАЊА

- Хаику зборник
- Сепарат-Средњовековна култура локалитета „Доња Брањевина“
- Велики рат-Слободан Поповић (поезија)
- Хаику циклуси- Жељко Вучковић; Биљана Златковић
- Српски Милетић кроз векове - Ђапић Гордана

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МУЗЕЈСКЕ ЈЕДИНИЦЕ У ОЦАЦИМА ЗА 2024. ГОДИНУ

АРХЕОЛОШКО ОДЕЉЕЊЕ

Током 2024. године у археолошком одељењу Музејске јединице Оџаци настављене су активности које спадају у примарне делатности музејског рада. Настављено је и са низом допунских активности које су од великог значаја за очување археолошког наслеђа и развој археологије на територији општине Оџаци.

Рад са археолошким материјалом: Настављено је реинвентарисање археолошких предмета и њихов унос у дигиталну базу података. Овај посао обухвата идентификацију предмета уколико је публикован, утврђивање контекста проналаска предмета уколико је остао забележен, затим детаљно описивање предмета, сигнирање и на крају фотографисање. Већина предмета која је инвентарисана потиче из неолитског периода и то са локалитета Доња Брањевина, али нарвано постоје предмети и са других локалитета и из других периода : из млађег неолита, бакарног, бронзаног и гвозденог доба, као и предмети који се датују у антички и средњовековни период.

Рад у депоу: У оквиру пројекта „Доња Брањевина – почеци живота праисторијских пољопривредника у српском Подунављу“ обухваћен је и део посла који би подразумевао сређивање археолошког материјала са старих ископавања локалитета Доња Брањевина. Настављен је рад са археолошким материјалом (керамика, кости, камен, леп, ...) који је пронађен приликом археолошких ископавања током сезона 1986-1996. године. Након детаљног прегледа материјала, он је класификован по неколико параметра а потом спакован и обележен по кутијама. Део керамичког материјала је тријажом спремљен за отпис, углавном се ради о деловима керамичких посуда за које је стручна екипа утврдила да немају научни значај. Ово је пракса која се примењује и у другим музејима као и на већину археолошких ископавања да би се спречило непотребно гомилање некарактеристичног археолошког материјала.

Рад са публиком: Током 2024. године у Музејску јединицу Оџаци долазиле су углавном групе ученика из локалних школа, основних и средњих као и деца из предшколских установа. Осим тога посете су углавном биле појединачне или у мањим групама, а најчешће су то били туристи из Србије али и из иностранства.

Посета предшколске установе „Полетарац“ Музејској јединици Оџаци

Манифестације: Музејска јединица је и ове године учествовала у манифестацији „Дани црвенкосе богиње“ чије званично отварање је обављено у изложбеном простору Музејске јединице. Окупљеној публици је представљен значај „Црвенкосе богиње“ али и самог локалитета Доња Брањевина. Цео догађај је преко великог видео-бима уживо емитован на тргу испред Спортског центра.

Пренос излагања током манифестације „Дани црвенкосе Богиње“

Сарадња са медијима: У 2024. године настављена је успешна сарадња са медијима и порталима, нарочито са локалном телевизијом К25 и порталом 025 из Сомбора. Осим неколико прилога који су снимани у музеју, направљено је и неколико ТВ прилога на локалитету Доња Брањевина током археолошких ископавања.

Рад на терену: Ове године археолошка ископавања на локалитету Доња Брањевина су вршена у два наврата – током маја месеца када су утрошена средства добијена још 2023. године и у октобру када су утрошена средства која су добијена преко пројекта у 2024. године. Археолошка ископавања на Доњој Брањевини се реализују у склопу пројекта „Доња Брањевина – почеци живота праисторијских пољопривредника у српском Подунављу“ а носилац пројекта је Покрајински завод за заштиту споменика културе у сарадњи са Народним музејем Србије и Музејском јединицом Оџаци. Током ових кампања пронађени су бројни артефакти из доба раног неолита и антике. Сондажним ископавањем потврђено је постојање рова из неолитског периода који је окруживао насеље. Овај ров је претходне године детектован помоћу геомагнетне проспекција а ископавањем је установљено да потиче из неолитског периода. Ров је најверовантније служио за одводњавање и спречавање воде да продре у централни део насеља. Стручна екипа Музејске јединице и Народнх музеја Србије је обишла неколико локалитета који су одраније познати из литературе. Ради се о локалитетима у атару села Богојево (пре свега локалитет познонеолитског периода Доња Шума) са којих потичу бројни предмети који се чувају у археолошкој збирци Музејске јединице. Такође је рекогносциран и локалитет код Каравукова познатији у литератури као Мостонга I, који потиче из ранонеолитског периода и бакарног доба.

Пројекти : Током 2024. године Музејској јединици Оџаци су на конкурс Министарства културе одобрена финансијска средства за пројекат „Набавка витрина за изложбени простор Музејске јединице Оџаци“. Пројекат је обухватао набавку три нове витрине, од који су две мањих димензија са ротирајућим постолем и фокусираним осветљењем и једна класична витрина са осветљењем

Нове витрине у Музејској јединици Оџаци

Посета Народном музеју Србије поводом потписивања анекса уговора о дугорочној позајмици „Црвенкосе богиње“

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МУЗЕЈСКЕ ЈЕДИНИЦЕ У ОЦАЦИМА ЗА 2024. ГОДИНУ

ИСТОРИЈСКО ОДЕЉЕЊЕ

Извештај о раду Историјског одељења „Музејске јединице“ Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ Оџаци за 2024. годину

Први део 2024.године, уосталом као и већи део године означио је долазак великог броја посетилаца. На тај начин остварује се веће и значајније упознавање посетилаца за локалном прошлошћу ових крајева. Осим тога, презентацијом постојећег материјала врши се приказивање традиције и обичаја ових простора.

Једна од најважнијих изложби приказаних у току године јесте изложба на тему Дана државности наше државе. Осим најосновнијих података који се тичу једног од најважнијих аката донетих у 19.-том веку за време Кнежевине Србије, посетиоцима се указују могућности да кроз тематско вођење кустоса знатно боље сагледају овај важан период наше прошлости, али и сложене околности у којима се тадашња држава налазила. Овај акт представљао је постављање темеља ка будућој модернизацији српског друштва, али и стављање српске државе у ред савремених друштава 19.-тог века.

Тематска изложба посвећена Дану државности

Један од најважнијих датума који се осим Дана државности обележава у току године јесте 8.март, Дан жена. О борбама жена кроз прошлост за њихова већа права говори се и обележава у великом броју држава. На друштвеним мрежама установе, као и путем текстова и организованог вођења локално становништво и средина се упознају са овим важним датумом у прошлости свих народа.

Од осталих важнијих датума које установа поред 8.марта обележава јесте: Дан победе, као и један од новијих, а реч је о Дану српског јединства, слободe и националне заставе. Овај датум важан је због једног од најважнијих догађаја из прошлости српског народа, а у питању је пробој солунског фронта. Овај догађај довешће до завршних операција у току Првог светског рата. Уследиће величанствени повратак српске војске са грчке територије на просторе будуће државе. Веома брзим ослобођењем заузетих територија створиће се предуслови за коначну победу над непријатељем, а то ће се недуго затим и остварити.

Веома је важно рећи да је у току 2024.године обележено 80 година од ослобођења Оџака у Другом светском рату, 1944. године. Недуго након тога уследиће колонизација ових простора, чиме ће се велики број становништва из јужних области тадашње државе, као и области некадашње Војне границе, населити на северне просторе југословенске државе, тачније на територију данашње оџачке општине. Овај догађај из времена завршних ратних операција је од великог значаја, јер ће у деценијама које буду долазиле осликати изглед саме општине и покренути њен значајни привредни и друштвени развој. Том приликом је путем свакодневног тематског вођења организовано упознавање локалне средине са овим важним догађајем из прошлости ових крајева. То је од великог значаја за ову средину како због упознавања о насељавању територије оџачке општине, тако и због едукације о тим догађајима и томе колико су они доприносили у наредним деценијама за ове просторе.

Организовано је свакодневно тематско вођење ради упознавања и едукације посетилаца о значају ослобођења и колонизације ових простора

У току године наставило се са инвентарисањем и обрадом предмета. Њиховим уписом, створене су могућности њихове презентације и публикације за саме посетиоце. Они се на тај начин упознају са њиховом наменом у свакодневној употреби народа из прошлости, али и одређеним

периодима. Уз свакодневне посетиоце, у овој години су се наставиле посете основних и средњих школа, где се остварује одлична сарадња са осталим образовним установама у окружењу. На тај начин се омогућава едукација свих старосних доба, чиме се остварују услови за рад који обухватају прошлост, традицију и обичаје народа ове области и овог подручја.

У другој половини године одржана је манифестација посвећена „Црвенокосој богињи“. Само Историјско одељење установе представило је и говорило о једној од најважнијих привредних грана која је обележила прошлост наше општине, а реч је о кудељарству. Развој ове привредне гране допринео је да се подстакне развој и осталих привредних грана по којима ће оџачка област остати најпознатија. У неколико претходних векова почеће модернизација и урбанизација ове области, а све ће почети од половине 18.-тог века. Тад се велики број породица из Немачке насељава и почиње са масовнијом производњом кудеље, где се између осталог отвара и велики број кудељарских погона на овом простору. Ово ће подстаћи развитак и осталих привредних грана, између осталог и занатства, где ће се отварањем Занатског удружења створити могућности да занатска производња и производи из оџачких радионица буду надалеко знани. Развојем ових привредних грана подстиче се школски систем, отварају се основне и средње школе у Оџацима које ће током деценија школовати велики број стручњака, чиме се стварају могућности за отварање разлититих смеровних група и одељења. Насељавањем становништва после Другог светског рата ,тј. њиховом колонизацијом доноси се велики број традиција и обичаја из једног поднебља које ће се само наставити на новом простору. Тако ће колонизација након Другог светског рата покренути оџачку привреду, где ће она на тај начин остварити свој велики развитак.

Током године је конкурисано на конкурс Покрајинског секретеријата за културу за полице које су у великој мери олакшале рад кад је депо установе у питању. На тај начин су се стекли услови за складиштење предмета од различитог материјала. Депо је постао саставни и функционални део установе за обављање обраде материјала и касније њиховој публикацији, где се по њиховој публикацији говори о одређеној теми или је обухваћен временски период специфичан за прошлост.

Један од неизоставних задатака саме установе јесте контакт са медијима, тј презентација и публикавање материјала, а то се остварује како са локалним, тако и са медијима у окружењу. На тај начин се велики део посетилаца упознаје не само са одређеним временским периодом, него и са традицијом и обичајима великог броја народа. Чест је и контакт са медијима приликом неког важног догађаја или одређене области, где се на тај начин организују емисије или један прилог који би додатно требало да објасни задату област интересовања. Велики број важних догађаја, као и знатног материјала даје одличну основу за сарађивање и на даље. Посетама локалних школа настављено је интересовање свих узраста за прошлост ове области, где установа на одличан начин презентује традицију и обичаје народа са овог подручја и ове територије. Доласком посетилаца из иностранства остварује се приближавање саме традиције народа и локалног становништва кроз тематско вођење и разговоре на одређене тематске целине. Остваривањем великог броја циљева, установа ставља пред себе задатак неисцрпне презентације и интересовања за локалну прошлост. Оваквим начином презентовања остварују се услови за даља истраживања, што је од велике значајности.

РАДОВИ И АДАПТАЦИЈА

Молерски радови; - Поправка влажних зидова, уклањање влаге - Кречење плафона – Класично кречење Јуполом – Кречење масном фарбом

Намештај (архивска затворена витрина која је полчар 140*50*170 и археолошке две комбиноване ротационе витрина за предмете 50*50*170)

рачунарска опрема; Фотокопир апарат HP MER M430 ; Монитор са кућиштем

ПРЕПРАВКА ПОЛИЦЕ ОД ИВЕРИЦЕ ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ КЊИГА, ПРЕРАДА И ДОГРАДЊА

ИЗРАДА ДВЕ ДРВЕНЕ ПОЛИЦЕ СА ПРЕГРАДАМА И ФИОКАМА ЗА ДЕПО; Свака појединачано има следеће димензије 210*60*210

УСЛОВИ ЗА РАД И БРОЈ РАДНИКА

Народна библиотека са Музејском јединицом функционише са 18 запослених радника

Квалификациона структура запослених :

Виши дипломирани библиотекар -1
Висока стручна спрема - 6 (4 у Библиотеци, 2 у Музеју)
Виша стручна спрема - 3
Средња - 8

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Управни одбор Библиотеке одржао је четири састанка, Надзорни орган два састанка. Током 2023. године остварена је сарадња са Народном библиотеком Србије, Библиотеком Матице српске у Новом Саду, Матичном библиотеком у Сомбору, Библиотеком града Београда, Библиотеком «Ђорђе Јовановић» Београд, Сремским библиотекама, Библиотеком града Новог Сада, Друштвом библиотекара Србије,

Друштвом библиотекара Републике српске, Народним музејем из Београда, Војвођанским музејем из Новог Сада, Министарством културе, Манастиром Свети Архангел Михаили на Превлаци, те Покрајинским секретаријатом за културу, и осталим библиотекама и музејима у региону. Ове године је била изузетна сарадња са Филозофским и Филолошким факултетом у Београду као и са Филозофским факултетом у Новом Саду.

Добра је сарадња са радним организацијама у месту, посебно истичемо сарадњу са медијским кућама К-25, Информативни центар Оџаци, Наше новине, Радио Београд – други програм, Радио Бања Лука и Порталаом Наше место.

Сарадња са другим институцијама науке у културе

Настављена је сарадња Музејске јединице –Оџаци са следећим институцијама: Покрајинским заводом за заштиту споменика културе, на изради номинације културног предела Бач за листу УНЕСКО; На изради публикације Католга сталне поставке, остварена је сарадња са Народним музејом у Београду и Градским музејом Вршац, чији су кустоси дали свој допринос на изради ове публикације; Народни музеј у Београду и Градски музеј Сомбор били су сарадници на истраживању археолошког локалитета Доња Брањевина.

Директорица библиотеке

Биљана Златковић

М.П.

Председница Управног одбора

Бранка Лончар